

**SPRAWOZDANIE
NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH
GRUPY KAPITAŁOWEJ**

**MERCATOR MEDICAL S.A.
ZA OKRES DWUNASTU MIESIĘCY ZAKOŃCZONY
31 GRUDNIA 2018 ROKU**

Spis treści

1.	WSTĘP	3
2.	ISTOTNI INTERESARIUSZE I ZAGADNIENIA NIEFINANSOWE	3
3.	KLUCZOWE NIEFINANSOWE WSKAŹNIKI EFEKTYWNOŚCI	5
4.	OBSZAR ZARZĄDCZY	5
4.1.	MODEL BIZNESOWY I STRATEGIA KIERUNKÓW ROZWOJU GRUPY KAPITAŁOWEJ.....	5
4.2.	PODEJŚCIE ZARZĄDCZE DO ŁADU KORPORACYJNEGO	10
4.3.	ZARZĄDZANIE RYZYKIEM SPOŁECZNYM I ŚRODOWISKOWYM	13
4.4.	ZARZĄDZANIE ETYKĄ	14
5.	OBSZAR ŚRODOWISKOWY	15
5.1.	ODDZIAŁYWANIE POŚREDNIE I BEZPOŚREDNIE: SUROWCE I MATERIAŁY	16
5.2.	ODDZIAŁYWANIE POŚREDNIE I BEZPOŚREDNIE: PALIWA, ENERGIA	19
5.3.	ODDZIAŁYWANIE POŚREDNIE I BEZPOŚREDNIE: WODA.....	21
5.4.	ODDZIAŁYWANIE POŚREDNIE I BEZPOŚREDNIE: BIORÓŻNORODNOŚĆ	22
5.5.	ODDZIAŁYWANIE POŚREDNIE I BEZPOŚREDNIE: EMISJE DO ATMOSFERY	22
5.6.	ODDZIAŁYWANIE POŚREDNIE I BEZPOŚREDNIE: ODPADY I ŚCIEKI	24
5.7.	POZOSTAŁE ASPEKTY ODDZIAŁYWANIA POŚREDNIEGO I BEZPOŚREDNIEGO NA ŚRODOWISKO.....	25
5.8.	ROZSZERZONA ODPOWIEDZIALNOŚĆ ŚRODOWISKOWA ZA PRODUKTY	26
6.	OBSZAR SPOŁECZNY I PRACOWNICZY	26
6.1.	KORZYSTANIE Z POMOCY PUBLICZNEJ I ZLECENIA PUBLICZNE.....	26
6.2.	POZIOM ZATRUDNIENIA I POZIOM WYNAGRODZEŃ.....	28
6.3.	RELACJE ZE STRONĄ PRACOWNICZĄ I WOLNOŚĆ ZRZESZANIA	33
6.4.	BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY (BHP)	34
6.5.	ROZWÓJ I EDUKACJA	36
6.6.	ZARZĄDZANIE RÓŻNORODNOŚCIĄ	37
6.7.	PRAWA CZŁOWIEKA	38
6.8.	PRACA DZIECI I PRACA PRZYMUSOWA	39
6.9.	SPOŁECZNOŚCI LOKALNE I ZAANGAŻOWANIE SPOŁECZNE	39
6.10.	PRZECIWDZIAŁANIE KORUPCJI	41
6.11.	BEZPIECZEŃSTWO PRODUKTÓW I KONSUMENTÓW	42
6.12.	KOMUNIKACJA MARKETINGOWA.....	45
6.13.	OCHRONA PRYWATNOŚCI	47
6.14.	OZNAKOWANIE PRODUKTÓW	47
6.15.	POZOSTAŁE KWESTIE SPOŁECZNE I RYNKOWE	48
	SPECYFIKACJA WSKAŹNIKÓW WG SIN.....	49

1. WSTĘP

Niniejsze Sprawozdanie na temat informacji niefinansowych sporządzone zostało na podstawie art. 55 ust. 2c ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2019 poz. 351 z późn. zm.). Sprawozdanie zostało sporządzone z wykorzystaniem Standardu Informacji Niefinansowych (SIN) wydanym przez Fundację Standardów Raportowania i obejmuje informacje niefinansowe dotyczące Grupy Kapitałowej Mercator Medical S.A. za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku.

Sprawozdaniem na temat informacji niefinansowej objęte zostały wszystkie, prowadzące działalność spółki należące do Grupy Kapitałowej („Grupa”). Podmiotem dominującym w Grupie Kapitałowej Mercator Medical jest Mercator Medical S.A. („Spółka”, „Emitent”, „Jednostka Dominująca”) z siedzibą w Krakowie, przy ulicy H. Modrzejewskiej 30.

W 2018 roku Jednostka Dominująca prowadziła działalność również poprzez oddział zlokalizowany na Węgrzech, w związku z tym niniejszym sprawozdaniem objęty został także oddział.

W roku 2018 w skład Grupy wchodziły następujące jednostki zależne:

- Mercator Medical (Thailand) Ltd. z siedzibą w Rattaphum, Songkhla w Tajlandii,
- Mercator Opero sp. z o.o. z siedzibą w Pikutkowie w Polsce,
- Merkator Medikal TOB z siedzibą w Kijowie na Ukrainie,
- Mercator Medical s.r.l. z siedzibą w Cluj-Napoca w Rumunii,
- Mercator Medical Kft z siedzibą w Budapeszcie na Węgrzech,
- Merkator Medikal OOO z siedzibą w Sankt Petersburgu w Rosji,
- Mercator Medical s.r.o. z siedzibą w Brnie w Czechach,
- Mercator Medical Italia SRL, z siedzibą w Noventa Padovana we Włoszech¹,
- Brestia Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie w Polsce,
- Trino sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie w Polsce,
- Trino 1 sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie w Polsce,
- LeaderMed B.V. z siedzibą w Delft w Holandii,

W skład Grupy Kapitałowej wchodzi także spółka Mercator Medical LLC z siedzibą w USA, jednak nie prowadzi ona działalności i nie została objęta sprawozdaniem.

Niniejsze sprawozdanie jest drugim raportem na temat informacji niefinansowych publikowanym przez Grupę Kapitałową. Pierwszy raport Grupa opublikowała w poprzednim roku.

2. ISTOTNI INTERESARIUSZE I ZAGADNIENIA NIEFINANSOWE

W ramach przygotowania do sporządzenia pierwszego raportu za 2017 rok ustalono istotne grupy interesariuszy (odbiorców sprawozdania na temat informacji niefinansowych) oraz wyodrębniono istotne obszary niefinansowe, w których Grupa wywiera wpływ na otoczenie lub odwrotnie.

W celu ustalenia istotnych grup interesariuszy i istotnych zagadnień niefinansowych przeprowadzono:

¹ Spółka z siedzibą we Włoszech utworzona została w dniu 22 czerwca 2018 roku, wpisana do rejestru w dniu 3 lipca 2018 roku.

- wewnętrzną analizę procesów operacyjnych przebiegających w spółkach należących do Grupy Kapitałowej i w łańcuchu dostaw oraz analizę cyklu życia produktu;
- wewnętrzną analizę różnych regulacji istotnych dla działalności spółek w Grupie, obejmującą przepisy prawa, kodeksy, dobre praktyki i inne zbiory wytycznych odnoszących się do branży, w której działa Grupa;
- wywiady z wybranymi przedstawicielami kluczowej kadry kierowniczej Grupy;
- badania ankietowe w formie ustnej, skierowane do pracowników, dostawców.

Przed sporządzeniem pierwszego sprawozdania na temat informacji niefinansowych w wyniku przeprowadzonej analizy wyodrębniono 5 istotnych grup interesariuszy oraz 10 istotnych zagadnień niefinansowych, które zostały szczegółowo omówione w dalszej części sprawozdania.

Istotne grupy interesariuszy:

- 1) Akcjonariusze
- 2) Pracownicy i ich rodziny
- 3) Użytkownicy wyrobów medycznych
- 4) Kontrahenci
- 5) Społeczność lokalna

Istotne zagadnienia niefinansowe:

Środowiskowe:

- 1) Surowce do produkcji
- 2) Energia i woda
- 3) Odpady i ścieki

Pracownicze, społeczne i prawa człowieka:

- 4) Zatrudnienie, wynagrodzenia, równość i różnorodność
- 5) Relacje ze stroną pracowniczą
- 6) Bezpieczeństwo i higiena pracy
- 7) Rozwój i edukacja
- 8) Prawa człowieka
- 9) Społeczności lokalne i zaangażowanie społeczne
- 10) Bezpieczeństwo produktów i ich użytkowników

Zarząd Grupy podjął decyzję, że na potrzeby raportowania niefinansowego przeprowadzona analiza istotności będzie poddawana przeglądowi w regularnych odstępach czasu, tj. co pięć lat. Skorygowanie określonych na potrzeby niniejszego sprawozdania istotnych grup interesariuszy i istotnych zagadnień niefinansowych może być dokonywane częściej - pod warunkiem, że wystąpią ku temu przesłanki np. istotna zmiana modelu biznesowego lub istotna zmiana technologii produkcji.

W roku 2018 nie nastąpiły istotne przesłanki, które wpłynęłyby na konieczność przeprowadzenia ponownej analizy, w związku z powyższym wyodrębnione w poprzednim roku istotne grupy interesariuszy oraz istotne grupy zagadnień niefinansowych pozostają takie same jak w roku 2017.

3. KLUCZOWE NIEFINANSOWE WSKAŹNIKI EFEKTYWNOŚCI

Przed sporządzeniem pierwszego sprawozdania na temat informacji niefinansowych Zarząd Grupy określił listę kluczowych niefinansowych wskaźników, które będą raportowane w ramach sprawozdawczości niefinansowej. Będą one wykorzystywane przez Zarząd do podejmowania decyzji strategicznych i operacyjnych. Lista ta pozostaje aktualna również na rok 2018.

Kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności:

- Rodzaj i ilość wykorzystanego surowca do produkcji (E.1.1.)
- Zużycie kluczowego surowca na 1000 jednostek produktu (E.1.2.)
- Zużycie energii na 1000 jednostek produktu (E.2.3.)
- Zużycie wody na 1000 jednostek produktu (E.3.3.)
- Masa emitowanych do atmosfery gazów cieplarnianych (E.5.1.)
- Całkowita masa odpadów w podziale na niebezpieczne i inne niż niebezpieczne z wyszczególnieniem istotnych ich kategorii (E.6.1.)
- Emisja ścieków na 1000 jednostek produktu (E.6.5.)
- Liczba pracowników w etatach wg typu umowy o pracę (wg. wieku i płci) (S.2.1.)
- Przeciętne wynagrodzenie pracowników zatrudnionych na umowy o pracę (S.2.7.)
- Liczba wypadków przy pracy wśród pracowników (S.4.1.)
- Średnia liczba godzin szkoleniowych (lub dni szkoleniowych) na pracownika (wg płci i kategorii pracowników) (S.5.1.)
- Liczba przypadków naruszenia procedur dotyczących bezpieczeństwa produktów i usług. (S.11.1.)
- Liczba przypadków niezgodności związanych z niewłaściwym oznakowaniem produktu. (S.14.1.)

4. OBSZAR ZARZĄDCZY

4.1. MODEL BIZNESOWY I STRATEGIA KIERUNKÓW ROZWOJU GRUPY KAPITAŁOWEJ

Model biznesowy

Wskaźnik
G.1.2.

Spółka Mercator Medical S.A. jest jednostką dominującą Grupy Mercator Medical. Spółka funkcjonuje samodzielnie na rynku wyrobów medycznych od 1996 roku. Spółka specjalizuje się w dystrybucji krajowej i zagranicznej jednorazowych wyrobów medycznych i środków ochrony indywidualnej. Stale poszerza swoją ofertę handlową tak, aby wyjść naprzeciw oczekiwaniom rynku i finalnych użytkowników. Zorganizowana sieć przedstawicieli regionalnych i handlowych wraz z działem sprzedaży eksportowej oraz zagranicznymi spółkami dystrybucyjnymi pozwalają sukcesywnie poszerzać obszar sprzedaży. Klientami Spółki są m.in. jednostki służby zdrowia: szpitale, kliniki, przychodnie, ambulatoria, gabinety lekarskie, stomatologiczne i weterynaryjne, pozyskiwane w zależności od rynku, w drodze postępowań przetargowych jak również poprzez pośredników. Dystrybucja oferty odbywa się również poprzez sprzedaż hurtową oraz w znacznie mniejszym stopniu, detaliczną.

Grupa Mercator Medical jako producent rękawic medycznych i dystrybutor materiałów medycznych jednorazowego użytku działa na rynku światowym - produkty i towary dostępne są w blisko 70 krajach, na praktycznie wszystkich kontynentach. Pozycja konkurencyjna Grupy jest różna na poszczególnych rynkach: w Polsce, Węgrzech, Rumunii oraz na Ukrainie jest to pozycja w czołowej trójce a na pozostałych – dalsza.

Rynek na którym działa Grupa jest bardzo konkurencyjny na każdym poziomie: producentów, importerów oraz dystrybutorów.

Europejska część Grupy skupia się na promocji i sprzedaży jednorazowych wyrobów medycznych, głównie rękawic, opatrunków, odzieży jednorazowego użytku i obłożenia pola operacyjnego. Ma zorganizowaną dystrybucję w Czechach i na Słowacji, w Rumunii, Rosji, Włoszech, na Ukrainie i Węgrzech oraz własnych przedstawicieli w Wielkiej Brytanii i krajach Beneluxu. Partnerzy handlowi operują m.in. na Bałkanach, krajach byłego ZSRR oraz RPA. Zorganizowana dystrybucja w tych krajach polega m.in. na pokryciu terytorium całego kraju siecią regionalnych menedżerów handlowych, a sprzedaż prowadzona jest poprzez własne spółki zależne, sprzedające w lokalnej walucie i z reguły dysponujące własnym magazynem. Od roku 2017 Grupa rozpoczęła również działalność produkcyjną w zakresie produkcji wyrobów medycznych z włókniny w spółce zależnej Mercator Opero sp. z o.o., fabryka zlokalizowana jest w centralnej części Polski. Model biznesowy przyjęty w Europie nie różni się istotnie w stosunku do konkurentów, również społeczne i środowiskowe konsekwencje tego modelu nie różnią się od większości importerów i dystrybutorów artykułów konsumpcyjnych. Zmiany, które mają miejsce na rynku są raczej ewolucyjne, z coraz większym udziałem zastosowań pozamedycznych oraz coraz większym zastosowaniem, w zakresie rękawic, produktów syntetycznych, jako mniej alergizujących.

Część azjatycka koncentruje się na produkcji i sprzedaży kontenerowej rękawic diagnostycznych, dedykowanych dla rynku medycznego i niemedycznego. Mercator Medical (Thailand) Ltd. pozyskuje kontrahentów z całego świata. Część produkcyjna Grupy m.in. ze względu na dostęp do surowca - lateksu kauczuku naturalnego, zlokalizowana jest w Tajlandii. Decyzja o zakupie fabryki rękawic w Tajlandii została podjęta w celu zapewnienia bezpieczeństwa dostaw kluczowego produktu dla oferty handlowej, tj. rękawic lateksowych. Aktualnie spółka w Tajlandii dostarcza produkty zarówno do podmiotów Grupy, jak również sprzedaje samodzielnie swoje produkty do wielu krajów zlokalizowanych w różnych częściach świata. Światowe centrum produkcyjne jednorazowych rękawic lateksowych zlokalizowane jest w krajach Azji Południowo-Wschodniej (głównie Malezja, Tajlandia, Indonezja, Wietnam) oraz w Chinach i Indiach. Model biznesowy przyjęty w spółce zależnej Tajlandii nie różni się istotnie od modelu stosowanego przez konkurentów, podobne do nich jest również oddziaływanie na otoczenie społeczne (związane z dość dużym zatrudnieniem, także pracowników spoza Tajlandii) i przyrodnicze (eksploatacja surowców naturalnych oraz emisja gazów i ścieków). Rynek przechodzi ewolucyjne zmiany, które wiążą się z poprawą efektywności jak również zwiększaniem udziału produktów przeznaczonych na rynek pozamedyczny oraz syntetycznych – mniej alergizujących.

Mercator Medical S.A. jest ośrodkiem, w którym podejmowane są kluczowe decyzje dotyczące tworzenia i realizacji strategii rozwoju całej Grupy. Spółka podejmuje działania zmierzające do optymalizacji kosztów operacyjnych Grupy, tworzy jednolitą politykę handlową i marketingową i pełni rolę koordynatora działalności Grupy. Nadzoruje i koordynuje działania produkcyjne i dystrybucyjne. Tworzy politykę zakupową dla całej Grupy Kapitałowej, w szczególności importuje do Polski produkty i towary, które następnie zgodnie z zapotrzebowaniem Spółki i jej spółek zależnych są dalej dystrybuowane do ich klientów

krajowych i zagranicznych. Mercator Medical S.A. jest odpowiedzialny za dystrybucję towarów i produktów Grupy w Polsce oraz eksportuje towary do swoich spółek zależnych w Europie oraz pozostałych klientów w celu ich dystrybucji na lokalnych rynkach. Ponadto Spółka koordynuje politykę inwestycyjną Grupy oraz aranżuje finansowanie rozwoju poszczególnych spółek zależnych. Walutą rozliczeniową w imporcie jest USD, eksport Grupy również rozliczany jest głównie w USD. Zarząd Mercator Medical S.A., będący jednocześnie koordynatorem działań pozostałych spółek zależnych, wraz z najważniejszymi działami wspierającymi obsługę Grupy znajduje się w Krakowie. Centrum logistyczne i biuro handlowe Mercator Medical S.A. mieszczą się w Brześciu Kujawskim. Pierwsze z nich pełni funkcję magazynu buforowego dla części dostaw do dystrybucyjnych spółek zagranicznych i jednocześnie odpowiada za realizację zamówień płynących z rynku polskiego i rynków zagranicznych. Biuro handlowe zajmuje się profesjonalną i kompleksową obsługą klientów, zarówno indywidualnych, jak i instytucjonalnych. Spółka korzysta również z outsourcowanego dodatkowego magazynu w Gdańsku, który pełni przede wszystkim rolę bufora, ale również jest wykorzystywany do realizacji zamówień dla klientów.

Łańcuch dostaw jest zorganizowany w ten sposób, że zdecydowana część dostaw z zakładu produkcyjnego należącego do Mercator Medical (Thailand) Ltd. do klientów (zarówno Mercator Medical S.A. jak i odbiorców zewnętrznych) jak również od dostawców zewnętrznych (głównie z Azji) do Mercator Medical S.A. odbywa się z wykorzystaniem kontenerów, frachtem morskim za pośrednictwem renomowanych przewoźników. Mercator Medical (Thailand) Ltd. wykorzystuje w większości przypadków port w Songkhla, a Mercator Medical S.A. – port w Gdańsku. Dostawy do i z portu/magazynu odbywają się outsourcowanym transportem samochodowym. Dostawy do niektórych klientów zewnętrznych odbywają się w niewielkim stopniu frachtem morskim. Zakład produkcyjny należący do Mercator Opero sp. z o.o. dostarcza swoje produkty do Mercator Medical S.A. outsourcowanym transportem samochodowym. Istotnym obszarem na którym może wystąpić ryzyko społeczne i środowiskowe są dostawcy azjatyccy oraz przewoźnicy. Ponieważ zakupy odbywają się w większości na bazie konkretnych zamówień, brak jest umów które regulowałyby kwestie społeczne i środowiskowe.

Misją Grupy Mercator Medical jest długotrwała, dochodowa, innowacyjna praca na rzecz przeciwdziałania zakażeniom i zanieczyszczeniom. W swoich działaniach Grupa kompleksowo godzi interesy i uwzględnia potrzeby użytkowników, społeczności regionów, pracowników i kontrahentów. W każdym aspekcie jakość i odpowiedzialność są kluczem do podejmowania decyzji biznesowych. Kompetencja i doświadczenie pracowników w badaniu, produkcji, promowaniu i dystrybucji wyrobów medycznych są decydujące dla tworzenia indywidualnych rozwiązań dla klientów.

Mercator Medical S.A. w swojej działalności uwzględnia lokalne uwarunkowania komercyjne, ekonomiczne, logistyczne, prawne, społeczne, polityczne. Zatrudnia miejscowych specjalistów i wspiera integrację regionalną.

Grupa dąży do długookresowych, satysfakcjonujących relacji z odbiorcami, partnerami i dostawcami. Podstawą rozwoju Grupy jest trwałość i wieloletnie zaangażowanie.

W celu budowania strategii rozwoju, prowadzone są analizy dotyczące nowych segmentów rynku i całych krajów. W tym obszarze poszczególne Działy odpowiedzialne są za badanie trendów i szukanie nowych kierunków rozwoju, zarówno produktowych jak i geograficznych. W badaniu nowego rynku określana jest jego wielkość, intensywność konkurencji, struktura rynku szpitalnego i pozaszpitalnego, sposoby pozyskiwania zamówień, wymogi formalne

konieczne przy wprowadzaniu produktów medycznych. Na tej podstawie budowana jest strategia ekspansji, podejmowana jest również decyzja o formie wejścia na rynek (własny podmiot czy dystrybutor) oraz definiowany jest zakres oferty produktowej (dostosowany do potrzeb lokalnych klientów). Zarząd Mercator Medical S.A. intensywnie koncentruje się nad rozpoczęciem dystrybucji rękawic medycznych na nowych rynkach.

Innym obszarem analiz jest badanie produktów. Pozwala to na lepsze dostosowanie produktów do potrzeb klientów, przy wchodzeniu na nowe rynki. W tym celu przeprowadzane są testy produktowe. Weryfikatorem w obszarze produktów medycznych jest blok operacyjny, gdzie lekarze i pielęgniarki oceniają testowane produkty, w trakcie wykonywania swojej pracy. Produkty niemedyce są weryfikowane we współpracy z kluczowymi klientami, zwykle mającymi kontakt z klientem ostatecznym. Po wykonaniu testu podejmowane są decyzje odnośnie wyboru produktu, bądź jego modyfikacji.

Mercator Medical S.A. od 2015 roku jest jednym z członków wpierających Polskie Stowarzyszenie Pielęgniarek Epidemiologicznych. Dzięki temu, Spółka wspiera realizację celów statutowych tego opiniotwórczego stowarzyszenia zmierzających m.in. do: rozwoju pielęgniarstwa epidemiologicznego, określania standardów kształcenia, podejmowania inicjatyw i promocji skutecznych rozwiązań z zakresie profilaktyki i zwalczania zakażeń szpitalnych, integracji środowiska, czy podejmowania prac badawczych i naukowych z zakresu higieny i epidemiologii. Każdego roku przeprowadzane są badania satysfakcji klienta.

Grupa nie przyjęła strategii zrównoważonego rozwoju czy też społecznej odpowiedzialności biznesu. Nie określiła również zasad działania w tym obszarze. Za Zarządzenie kwestiami społecznymi i środowiskowymi odpowiada cały Zarząd, który we wszystkich swoich decyzjach bierze te kwestie pod uwagę. Obszary, które Zarząd uznaje za najistotniejsze to:

- zaspokajanie potrzeb społeczeństwa w zakresie dystrybuowanego asortymentu;
- wpływ na środowisko naturalne;
- wpływ na lokalne społeczności;
- oddziaływanie na pracowników i współpracowników oraz ich rodziny.

Strategia rozwoju Grupy Kapitałowej

Wskaźnik G.1.1. Strategia rozwoju dla Grupy Kapitałowej na lata 2016-2018 obejmowała cztery obszary:

Obszar 1. Budowa fabryki rękawic nitrylowych w Tajlandii

Uruchomienie drugiego zakładu w Tajlandii, który zakładał wzrost mocy o ok. 150 proc.– do 3 mld sztuk rękawic rocznie. Jednocześnie miał być to obiekt wyspecjalizowany w produkcji rękawic nitrylowych, które stają się najszybciej rosnącym segmentem w globalnym rynku jednorazowych rękawic medycznych. Zapotrzebowanie na rękawice z roku na rok rośnie, głównie ze względu na narastający problem chorób zakaźnych oraz wzrost liczby wykonywanych procedur medycznych. Jednocześnie nasilają się reakcje alergiczne na naturalny lateks. Dlatego też, według oczekiwań Spółki, globalny popyt na rękawice nitrylowe wzrasta i wzrośnie w najbliższych latach, przy jednoczesnym utrzymaniu na porównywalnym do aktualnego poziomie rynku tradycyjnych rękawic lateksowych.

Budowę fabryki rozpoczęto w styczniu 2017 roku, a w sierpniu 2018 roku uruchomiona została ostatnia z linii produkcyjnych – tym samym inwestycja została zakończona. Już w roku 2018 Spółka w Tajlandii wyprodukowała około 2,5 mld sztuk rękawic, w związku z powyższym

Zarząd Grupy ma podstawy przypuszczać, że w rok 2019 założony wzrost mocy produkcyjnych zostanie zrealizowany.

Obszar 2. Budowa fabryki wyrobów z włókniny w Polsce

Celem Spółki jest uzupełnienie oferty produktów zewnętrznych producentów o wyroby własne i w ten sposób podniesienie uzyskiwanych marż. Mercator Medical będzie jednocześnie w stanie szybciej i elastyczniej reagować na potrzeby rynku, również poprzez możliwość zaoferowania krótkoseryjnych zestawów na indywidualne zamówienia klientów. Budowa w Polsce zakładu produkcji medycznych jednorazowych wyrobów włókninowych została zlokalizowana w Pikutkowie k/Brześcia Kujawskiego, gdzie zlokalizowane jest również centrum logistyczne Spółki.

Rozpoczęcie budowy zakładu w Pikutkowie miało miejsce w trzecim kwartale 2016 roku. Od połowy roku 2017 została uruchomiona produkcja testowa, a od grudnia 2017 r – produkcja komercyjna i sprzedaż. W roku 2018 zakład produkuje wyroby z włókniny wykorzystując w pełni moce produkcyjne.

Obszar 3. Ekspansja dystrybucyjna w wybranych krajach Europy Zachodniej

Obecnie Grupa sprzedaje swoje produkty i wyroby innych producentów do odbiorców w ok. 60 krajach na całym świecie. Zorganizowaną dystrybucję prowadzi jednak tylko na wybranych rynkach Europy Środkowej i Wschodniej (Polska, Rosja, Ukraina, Rumunia, Węgry i Czechy), gdzie Grupa utworzyła spółki celowe i prowadzi sprzedaż z lokalnego magazynu w lokalnej walucie w oparciu o regionalnych menedżerów handlowych. Mercator Medical postanowił rozszerzyć ten model działalności na wybrane kraje Europy Zachodniej. Atutem Grupy jest doświadczenie przy wchodzeniu na rynki zagraniczne, szeroka oferta wyrobów, dla których Grupa posiada niezbędne dopuszczenia i certyfikaty oraz posiadany status wytwórcy i własna fabryka w Tajlandii. Do końca roku 2018 Mercator Medical uruchomił zorganizowaną sprzedaż rękawic pod własnymi markami w Niemczech, Włoszech i Wielkiej Brytanii, dzięki czemu przychody osiągnięte z dystrybucji w Europie Zachodniej w roku 2018 uruchomiona została spółka zależna we Włoszech.

Obszar 4. Osiągnięcie pozycji jednego z trzech największych graczy na rynku rękawic medycznych na wszystkich rynkach dystrybucyjnych Grupy w Europie Środkowej i Wschodniej
Ten cel został zrealizowany jeszcze nie w pełni. Grupa umocniła swoją pozycję na rynkach Europy Środkowej i Wschodniej. Aktualnie Grupa jest liderem na rynku polskim oraz jednym z trzech największych graczy w Rumunii, na Ukrainie i na Węgrzech. Największym wyzwaniem jest rynek rosyjski, gdzie Grupa Mercator Medical w ciągu roku od uruchomienia w 2015 r. sprzedaży poprzez spółkę zależną osiągnęła w 2017 r. ok. 5% udziału w rynku.

Swoje perspektywy rozwoju w zakresie dystrybucji Grupa ocenia bardzo pozytywnie, głównie ze względu na rozbieżności pomiędzy wydatkami na zdrowie w krajach rozwijających się (będących głównymi rynkami zbytu) w stosunku do krajów rozwiniętych (USA, UE). Wraz ze wzrostem tych wydatków oraz większą świadomością zasad BHP intensywnie rosnąć będzie zużycie jednorazowych rękawic medycznych, stanowiących trzon oferty Grupy. Z podobnych

powodów również sprzedaż opatrunków i włókniny, obecnie jedynie uzupełniających ofertę Grupy, powinna istotnie rosnąć.

Zarząd rozlicza się z realizacji strategii przed akcjonariuszami (inwestorami). Funkcjonujący system wynagradzania, w tym system premiowy sprzyja realizacji strategii, ale tylko w niektórych obszarach premie są uzależnione od realizacji strategii. System premiowy opiera się zarówno na wskaźnikach finansowych, jak również niefinansowych.

Grupa nie stosuje strategicznej karty wyników i innych tego typu narzędzi do pomiaru realizacji strategii.

4.2. PODEJŚCIE ZARZĄDCZE DO ŁADU KORPORACYJNEGO

Struktura Grupy Kapitałowej

**Wskaźnik
G.2.1.**

W skład Grupy Kapitałowej w roku 2018 wchodziły następujące jednostki zależne:

- Mercator Medical (Thailand) Ltd. z siedzibą w Rattaphum, Songkhla w Tajlandii (100% udziałów) - spółka zajmuje się produkcją i dystrybucją jednorazowych rękawic
- Mercator Opero sp. z o.o. z siedzibą w Pikutkowie w Polsce (100% udziałów) - Spółka zajmuje się produkcją wyrobów medycznych z włókniny
- Merkator Medikal TOB z siedzibą w Kijowie na Ukrainie (100% udziałów) - spółka zajmuje się dystrybucją jednorazowych rękawic, opatrunków oraz produktów z włókniny
- Mercator Medical s.r.l. z siedzibą w Cluj-Napoca w Rumunii (100% udziałów) - spółka zajmuje się dystrybucją jednorazowych rękawic, opatrunków oraz produktów z włókniny
- Mercator Medical Kft z siedzibą w Budapeszcie na Węgrzech (100% udziałów) - spółka zajmuje się dystrybucją jednorazowych rękawic, opatrunków oraz produktów z włókniny
- Merkator Medikal OOO z siedzibą w Sankt Petersburgu w Rosji (55% udziałów, pośrednio poprzez spółkę LeaderMed B.V. z siedzibą w Delft w Holandii) - spółka zajmuje się dystrybucją jednorazowych rękawic, opatrunków oraz produktów z włókniny
- Mercator Medical s.r.o. z siedzibą w Brnie w Czechach (100% udziałów) - Spółka zajmuje się dystrybucją jednorazowych rękawic, opatrunków oraz produktów z włókniny
- Mercator Medical Italia s.r.l. z siedzibą w Noventa Padovana we Włoszech (100% udziałów) - Spółka zajmuje się dystrybucją jednorazowych rękawic, opatrunków oraz produktów z włókniny
- Brestia Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie w Polsce, (100% udziałów) - spółka zajmuje się dystrybucją jednorazowych rękawic, opatrunków oraz produktów z włókniny
- Trino sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% udziałów) - Spółka zajmuje się dzierżawą własności intelektualnej i podobnych produktów
- Trino 1 sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie w Polsce (100% udziałów) - Spółka zajmuje się pozostałym doradztwem w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania

- LeaderMed B.V. z siedzibą w Delft w Holandii (100% udziałów) - spółka zajmuje się działalnością holdingową

Wszystkie wskaźniki w raporcie niefinansowym zostały obliczone z uwzględnieniem danych pochodzących z Jednostki Dominującej i wszystkich wymienionych wyżej jednostek zależnych, chyba że opis dotyczący wyliczeń wskaźnika wskazuje na inne ujęcie danych ze spółek.

W skład Grupy Kapitałowej wchodzi także spółka Mercator Medical LLC z siedzibą w USA, jednak nie prowadzi ona działalności i nie została objęta sprawozdaniem na temat informacji niefinansowych.

Certyfikowane systemy zarządzania i system kontroli wewnętrznej

Nadrzędnym, poza finansowym celem Grupy jest ciągłe podnoszenie jakości oferowanych wyrobów oraz poziomu obsługi klientów.

Zapewnienie jakości polega również na zapewnieniu dostępności oraz terminowości dostaw.

Mając powyższe na uwadze w marcu 2005 roku wdrożono i certyfikowano w Mercator Medical S.A. system zarządzania jakością oparty na wymaganiach międzynarodowych norm ISO 9001, ISO 13485 oraz wymaganiach Dyrektywy Rady 93/42/EWG dotyczącej wyrobów medycznych.

**Wskaźnik
G.2.2.**

Od tego czasu Spółka regularnie jest audytowana przez jednostkę notyfikowaną, która sprawuje nadzór nad systemem zarządzania w firmie. Od 2005 roku do 2017 roku nadzór nad systemem zarządzania jakością sprawowała firma DNV GL Business Assurance.

W tabeli przedstawiono wykaz certyfikowanych systemów zarządzania wydanych przez tę jednostkę:

Nazwa jednostki certyfikującej	Standard ISO	Numer certyfikatu
DNV GL - Business Assurance	9001:2008	212479-2017-AQ-POL-FINAS
DNV GL - Business Assurance	13485:2003	212480-2017-AQ-POL-FINAS

Od roku 2018, wraz ze strategią dalszego rozwoju systemu zarządzania jakością oraz certyfikacją wyrobów medycznych wymagających nadzoru jednostki notyfikowanej i akredytowanej, nadzór nad systemami zarządzania jakością oraz nowo wdrażanymi wyrobami medycznymi sprawuje jednostka notyfikowana TUV Nord, która to posiada akredytację Polskiego Centrum Akredytacji oraz autoryzację Ministra Zdrowia w zakresie certyfikacji wyrobów medycznych.

W 2018 roku Spółka uzyskała nowe certyfikaty systemów zarządzania jakością:

Nazwa jednostki certyfikującej	Standard ISO	Numer certyfikatu
TUV Nord Polska Sp. z o.o.	9001:2015	AC090 100/1642/4578/2018
TUV Nord Polska Sp. z o.o.	13485:2012	AC090 MD/1642/4578/2018

We wrześniu 2018, miał miejsce audyt systemu ISO 13485 z uwzględnieniem spełnienia przez Spółkę wymagań określonych nową wersją normy, z 2016 roku. Nowy certyfikat ISO 13485:2016 obowiązuje od 1 marca 2019 roku.

Standardy ISO 9001 oraz ISO 13485 są dla spółek Grupy głównymi stosowanymi normami zarządzania jakością.

Wdrażając i certyfikując systemy zarządzania jakością Grupa zobowiązała się do przestrzegania wymagań stawianych przez normy oraz do ciągłego doskonalenia oraz utrzymywania efektywności powyższego systemu. Zadania stojące przed spółką Mercator Medical S.A. w zakresie zarządzania jakością są realizowane przez:

- dbanie o jakość produkowanych wyrobów;
- bieżącą analizę aktualnych potrzeb klientów oraz wdrażanie nowych produktów;
- zapewnienie właściwych warunków przechowywania wyrobów medycznych i środków ochrony osobistej;
- stałą poprawę przepływu informacji wewnątrz i na zewnątrz Spółki i Grupy.

Dodatkowo w spółce produkcyjnej w Tajlandii wdrożono:

- Standard GMP (ang. Good Manufacturing Practice) Dobra Praktyka Produkcyjna.²

Polityka Jakości jest znana i realizowana przez pracowników oraz podana do wiadomości współpracującym firmom.

Za realizację Polityki Jakości odpowiedzialny jest Pełnomocnik ds. Systemu Zarządzania Jakością przy współpracy i pod nadzorem Zarządu.

**Wskaźnik
G.2.3.**

W celu weryfikacji działania systemu zarządzania jakością oraz wdrożonych procedur systemowych, operacyjnych i biznesowych, od 2016 roku istnieje w Jednostce Dominującej funkcja Audytora Wewnętrznego, który pomaga Zarządowi i kadrze menedżerskiej w upewnieniu się, że procesy i systemy, za które odpowiadają są poprawnie zaprojektowane i działają zgodnie z ich oczekiwaniami biznesowymi.

Audyty są przeprowadzane przez cały rok zgodnie z harmonogramem audytów oraz zgodnie z obowiązującą procedurą w oparciu o standardy i wymagania normy PN-EN ISO 19011:2012 zawierającej wytyczne dotyczące audytowania systemów zarządzania.

² Jest to system oparty na procedurach produkcyjnych, kontrolnych, jak i zapewnienia jakości, który gwarantuje, że wytworzone produkty spełniają określone wymagania jakościowe. Działanie według standardu GPM ma na celu zapewnienie powtarzalności oraz jednorodności wyrobów poprzez ścisły nadzór nad procesem produkcji, od etapu zaopatrzenia w surowce, poprzez ich magazynowanie, produkcję, pakowanie oraz znakowanie, aż do momentu składowania i dystrybucji gotowych wyrobów. Umożliwia to eliminowanie sytuacji, w których istnieje prawdopodobieństwo zanieczyszczenia wyrobu obcymi substancjami, ciałami chemicznymi, fizycznymi lub szkodliwą mikroflorą. Z kolei prowadzenie poprawnej dokumentacji umożliwi uniknięcie błędów.

W 2018 roku zostało przeprowadzonych 16 audytów zaplanowanych zgodnie z rocznym harmonogramem audytów. Po każdym audycie został sporządzany raport, który został następnie przekazany Zarządowi oraz właścicielom audytowanych obszarów.

W obszarach, gdzie zostały zidentyfikowane niezgodności, osoba odpowiedzialna za dany obszar została zobligowana do wdrożenia działań korygujących i zapobiegawczych. Podczas audytów wewnętrznych przeprowadzanych w 2019 roku zostaną zweryfikowane wdrożone działania korygujące i zapobiegawcze oraz zostanie oceniona ich skuteczność.

Zgodnie z lokalnym prawem w spółce produkcyjnej położonej w Tajlandii powołani zostali specjalista ds. zarządzania środowiskowego, kontroler ds. środowiska, operator oczyszczania ścieków, którzy są odpowiedzialni za monitorowanie działalności spółki w aspekcie wpływu na środowisko. System zarządzania środowiskowego opiera się na corocznym przeprowadzaniu inspekcji środowiskowej w zakresie monitorowania jakości powietrza, jakości wody, natężenia hałasu. Spółka tajska nie wdrożyła formalnego systemu zarządzania środowiskiem według normy ISO 14001, ale można uznać, że jej podejście do tematów środowiskowych jest zgodne ze standardem.

W roku 2018 została przeprowadzona szeroka analiza mająca na celu identyfikację ryzyk operacyjnych w poszczególnych procesach biznesowych, pozaprodukcyjnych. Obecnie trwają prace nad wdrażaniem środków sterowania ryzykiem mającym na celu obniżenie ryzyka do poziomu akceptowalnego zabezpieczającego interesy i funkcjonowanie Spółki.

4.3. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM SPOŁECZNYM I ŚRODOWISKOWYM

Wskaźnik G.3.1. Zarząd Mercator Medical S.A. monitoruje wszelkie ryzyka w otoczeniu zewnętrznym i wewnętrznym, które mogą wpłynąć na Spółkę lub na Grupę Kapitałową oraz na realizację wyznaczonych kierunków rozwoju. Dotyczy to w szczególności ryzyk finansowych, regulacyjnych oraz rynkowych, które zostały kompleksowo przedstawione zewnętrznym interesariuszom w prospekcie emisyjnym Spółki oraz są podsumowywane w rocznych raportach Grupy, a także w raportach kwartalnych i półrocznych. W ramach przeprowadzonej analizy zidentyfikowano ryzyka związane z obszarami środowiskowym i społecznym. W efekcie analizy zidentyfikowano następujące ryzyka, które zostały uznane za istotne:

Wskaźnik G.3.2. Ryzyka w ujęciu ogólnym:

- Ryzyko ekonomiczne, polityczne i społeczne związane z możliwymi konfliktami na tle politycznym, niepokojami społecznymi (np.: embargo, zamknięcie granic, strajk) na obszarach działalności dostawców i odbiorców z którymi Grupa współpracuje;
- Ryzyko klęsk żywiołowych związane z możliwym wystąpieniem szczególnie w części azjatyckiej trzęsieniami ziemi, suszami, powodziami lub huraganami;
- Ryzyko prawne związane szczególnie z możliwą zmianą przepisów w zakresie: produkcji i dystrybucji wyrobów medycznych, ograniczeń w rozwoju plantacji kauczuku, zmian w przepisach o zamówieniach publicznych (np.: centralizacja zakupów), regulacji rynku kapitałowego oraz z zakresu prawa pracy;
- Ryzyko korupcji związane szczególnie z kanałem dystrybucji opartym na zamówieniach publicznych;

- Ryzyko konkurencji związane z działalnością i powstawaniem konkurencyjnych firm w branży produkcji i dystrybucji wyrobów medycznych;
- Ryzyko w łańcuchu dostaw związane z niewłaściwą logistyką zaopatrzenia dla segmentu produkcyjnego i dystrybucyjnego (np.: utrata towaru w procesie logistycznym, zerwanie kontraktów z dostawcami, brak terminowości dostaw, brak możliwości terminowej realizacji sprzedaży);
- Ryzyko wizerunkowe związane z utratą zaufania do produktów i do marek produktów oferowanych przez Grupę;
- Ryzyko finansowe (rynkowe, w tym kursów walutowych, cen surowców i energii oraz stóp procentowych, kredytowe, płynności);
- Ryzyko podatkowe związane z brakiem pewności co do konsekwencji podatkowych zrealizowanych, bieżących lub przyszłych operacji gospodarczych, rozumiane jako ryzyko wystąpienia błędów lub opóźnień w rozliczeniach podatkowych.

W dalszej części sprawozdania w poszczególnych obszarach wymienione zostały ryzyka w ujęciu szczegółowym wraz ze sposobami zarządzania nimi. Należy podkreślić, że w stosunku do niektórych zidentyfikowanych ryzyk Grupa nie opracowała jeszcze kompleksowych metod zarządzania nimi, w związku z tym nie wszędzie wskazana jest metoda zarządzania ryzykiem.

4.4. ZARZĄDZANIE ETYKĄ

**Wskaźnik
G.4.1.**

Grupa Mercator Medical wyznaje zasadę, że w działalności przedsiębiorstw niezbędne jest przestrzeganie podstawowych zasad etyki, a postępowanie zgodnie z nimi wpływa na pozytywne postrzeganie Grupy i jest warunkiem niezbędnym dla jej rozwoju i sukcesu. Dobra reputacja Grupy Mercator Medical jest jedną z jej największych wartości.

Mając na uwadze powyższe, w roku 2018 toczyły się prace nad sporządzeniem Kodeksu Etycznego, do przestrzegania którego zobowiązany będzie bezwzględnie każdy pracownik Grupy. Kodeks Etyki zaczął obowiązywać od marca 2019 roku.

Podstawowe zasady, które znalazły się w Kodeksie to:

- Grupa Mercator Medical stosuje się we wszystkich aspektach swojej działalności do podstawowych zasad etyki, otwartości i transparentności
- Kodeks Etyczny obowiązuje wszystkich Pracowników oraz osoby zarządzające Grupą Mercator Medical, bez względu na miejsce (kraj) i formę zatrudnienia. Kodeks Etyczny obowiązuje także osoby zatrudnione na podstawie umów cywilnoprawnych, w tym przedsiębiorców wykonujących dla Spółki czynności w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Wszystkie te osoby będą dalej określane jako Pracownicy
- Grupa Mercator Medical oczekuje, że standardy określone w Kodeksie Etycznym będą spełniać również jej dostawcy i kontrahenci
- W czasie wykonywania czynności zawodowych każdy Pracownik Grupy Mercator Medical jest zobowiązany do przestrzegania prawa oraz podstawowych zasad współżycia społecznego

- Niestosowanie się do zasad i wytycznych określonych w niniejszym Kodeksie Etycznym może być uznane za ciężkie naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych lub naruszenie zobowiązań umownych i może prowadzić do pociągnięcia do odpowiedzialności Pracownika na zasadach określonych w kodeksie pracy lub w umowie

Kodeks etyki normuje w sposób dokładny, przejrzysty i konkretny wszelkie kwestie etyczne, a poprzez powstanie dedykowanego adresu mailowego, zapewnia możliwość zgłaszania wszelkich niezgodności i zachowań odbiegających od przyjętych norm, przy jednoczesnym zachowaniu pełnej poufności, bez uszczerbku dla zobowiązań prawnych.

Również w dotychczasowej działalności, tj. do czasu powstania oficjalnego dokumentu, pracownicy Mercator Medical i innych spółek z Grupy kierowali się ogólnymi zasadami etycznymi.

Mimo braku obowiązywania oficjalnego dokumentu dedykowanego normom etycznym panującym w Spółce, w 2018 roku pracownicy przestrzegali zasad etyki, otwartości i transparentności, które były zakomunikowane pracownikom do stosowania.

Najważniejsze z nich to:

Szacunek dla innych

Pracownicy, kontrahenci, partnerzy, interesariusze są dla nas niezwykle ważni. Dbamy o dobre relacje i przestrzegamy zasad uczciwej konkurencji. Ceniemy prywatność.

Czytelna komunikacja

Komunikacja wewnętrzna i zewnętrzna w Grupie jest czytelna i rzeczowa. Dzielimy się informacjami, co przyczynia się do rozwoju Grupy i poszczególnych spółek.

Zarządzanie uprawnieniami do osiągnięcia celu

Delegujemy uprawnienia, kierując się doświadczeniem, umiejętnościami i wiedzą. Nasze działania nastawione są na osiągnięcie zamierzonego celu. Najważniejszy jest dla nas rozwój. Wszyscy związani z Grupą ponoszą za nią odpowiedzialność.

Rynkowe nastawienie na klienta

Wsluchujemy się w potrzeby. Naszym klientom oferujemy rzetelną, fachową informację i merytoryczne wsparcie. Dzielimy się wiedzą i doświadczeniem. Monitorujemy działania i dotrzymujemy zobowiązań.

Zarząd Grupy miał świadomość istniejącego ryzyka wynikającego z braku Kodeksu Etyki. Przede wszystkim ryzyko dotyczyło wystąpienia nieetycznych zachowań i nadużyć, nie tylko ze strony pracowników, ale także ze strony innych podmiotów współpracujących z spółkami Grupy. Efektem było powstanie dokumentu w 2019 roku.

5. OBSZAR ŚRODOWISKOWY

Problematyka zagrożeń środowiskowych dotyczy w szczególności ich konsekwencji dla zdrowia ludzkiego, ochrony zasobów wodnych oraz utrzymania różnorodności biologicznej i

dobrego stanu środowiska naturalnego. W ostatnich latach ryzyka środowiskowe dołączyły do grona najpoważniejszych zagrożeń, które wpływają również na otoczenie biznesowe.

Grupa nie przyjęła dotychczas formalnej polityki środowiskowej określającej dokładne ramy działania oraz wyznaczającej cele i zadania środowiskowe. Za zarządzanie kwestiami społecznymi i środowiskowymi odpowiada cały Zarząd, który we wszystkich swoich decyzjach bierze te kwestie pod uwagę.

Grupa Mercator Medical jest świadoma ekologicznie, podejmując działania bierze pod uwagę aspekty ochrony otoczenia, dąży do minimalizacji negatywnego wpływu tych działań na ludzi i środowisko. Jest świadoma zagrożeń płynących z nieodpowiedzialnego korzystania z zasobów naturalnych w zakresie swojej działalności zarówno produkcyjnej, jak i handlowej. Grupa przestrzega wymagań prawnych dotyczących ochrony środowiska, w tym również rozliczeń odpadów opakowaniowych, recyklingu i odzysku, posiadając stosowne umowy z organizacjami odzysku w poszczególnych krajach działalności.

Grupa podejmuje działania zmierzające do zminimalizowania jej oddziaływanie na otoczenie i służące ograniczeniu jej wpływu na środowisko naturalne. Wśród podejmowanych działań wyróżnić można:

- Wykorzystywanie, w możliwym do zaakceptowania stopniu, do operacyjnej działalności surowców pochodzenia naturalnego, niewpływających negatywnie na ekosystem;
- zapewnienie efektywnej i oszczędnej gospodarki surowcami i materiałami;
- dążenie do poprawy efektywności zużycia energii;
- dążenie do zmniejszenia emisji zanieczyszczeń do każdego elementu środowiska;
- prowadzenie prac modernizacyjnych w celu oczyszczania wody;
- wykorzystywanie opakowań pochodzących z surowców podlegających recyklingowi;
- optymalizację wielkości opakowań;
- odpowiednią logistykę dostaw.

Grupa stara się budować wrażliwość i świadomość ekologiczną wśród pracowników, ich rodzin, a także partnerów biznesowych poprzez informowanie o ekologicznych akcjach i wydarzeniach, włączanie się w nie i kierowanie specjalnej oferty produktowej na ten cel. Wyroby medyczne będące w ofercie Grupy nie mają negatywnego oddziaływania na środowisko podczas transportu, magazynowania i użytkowania. Wymagania związane z przechowywaniem określone są na opakowaniach bezpośrednich lub zbiorczych oraz etykietach w postaci znormalizowanych piktogramów, a także w instrukcjach użytkowania. Dotyczą one warunków temperaturowych, wilgotnościowych i zabezpieczenia przed bezpośrednim oddziaływaniem światła.

Zarząd Grupy na bieżąco analizuje zużycie surowców, energii i wody, a także emisję zanieczyszczeń, aby mieć pewność, że normy nie są przekroczone i że Grupa nie będzie narażona na koszty ewentualnych kar lub koszty działań naprawczych, a także koszty odszkodowań, co mogłoby wpłynąć na utratę zaufania do produktów oferowanych przez Grupę.

5.1. ODDZIAŁYWANIE POŚREDNIE I BEZPOŚREDNIE: SUROWCE I MATERIAŁY

Surowce i materiały w działalności produkcyjnej

Produkcja rękawic

Mercator Medical (Thailand) Ltd. po uruchomieniu nowych linii produkcyjnych w roku 2018 produkuje dwa rodzaje rękawic. Są to rękawice z lateksu naturalnego oraz rękawice z lateksu syntetycznego NBR. Głównym surowcem wykorzystywanym do produkcji pierwszego rodzaju rękawic jest lateks naturalny³, a dokładnie mieszanka lateksowa. Głównym składnikiem rękawic drugiego typu jest lateks syntetyczny⁴. Każda wyprodukowana rękawica lateksowa zawiera ok 40 - 60% mieszanki lateksowej, która jest podstawowym i najważniejszym surowcem używanym do produkcji rękawic lateksowych. Pozostałe składniki rękawicy lateksowej to wypełniacze oraz inne substancje chemiczne.

Wskaźnik E.1.1. Poniżej wymieniono rodzaj i masę zużytych podstawowych surowców do produkcji rękawic.

Rodzaj surowca	Zużyty surowiec w tys. kg	
	w 2018 roku	w 2017 roku
Mieszanka lateksowa	8 482	7 500
Lateks NBR	9 969	222
Azotan wapnia	478	510
Hydrocal 295	2 625	2 420
Octocur 2303	252	182
TCI-20NR - 0,344	413	344

Mieszanka lateksowa zarówno lateksu naturalnego jak i syntetycznego jest kluczowym dla Grupy surowcem, ponieważ jest to główny składnik używany do produkcji rękawic lateksowych. W roku 2018 nastąpił wzrost zużycia surowca, spowodowany głównie wzrostem ilości wyprodukowanych rękawic.

Rodzaj surowca	Ilość wyprodukowanych rękawic w mln. szt.	
	w 2018 roku	w 2017 roku
Rękawice z lateksu naturalnego	1 233	1 064
Rękawice z lateksu syntetycznego	1 220	9
Rękawice, razem	2 453	1 083

Ryzyko dostępności głównego surowca do produkcji jest dość istotne, dlatego Grupa kupuje główne surowce od kilku dostawców. Dzięki rozproszeniu zaopatrzenia spółka Mercator Medical (Thailand) Ltd. może realizować strategię nie uzależniania się od jednego źródła surowca. Lateks należy zamawiać na kilka tygodni przed terminem dostawy, wynika to z

³ Najbardziej popularny surowiec używany do produkcji rękawic. Jest to żywica, mleczny sok wytwarzany przez drzewa karczukowe *Hevea Brasiliensis*, rosnące w naturalnych warunkach w Malezji, Indonezji, Wietnamie, Chinach, krajach Ameryki Południowej. Chemicznie składa się z mieszaniny fragmentów poliizoprenowych otoczonych fosfolipoproteinami oraz zawiesiny zawierającej cukry, tłuszcze, popioły, kwasy nukleinowe i składniki mineralne.

⁴ Lateks syntetyczny otrzymuje się przez polimeryzację emulsyjną określonych monomerów i zateżanie powstałego koloidu zawierającego kauczuk butadienowo–styrenowy, chloroprenowy, nitrylowy lub butadienowo-winylopirydynowy.

procesu technologicznego produkcji mieszanki lateksowej, która wymaga kilku tygodni maturacji przed dostawą. W tym zakresie również istnieje ryzyko braku dostaw w wyznaczonym terminie, dlatego też ważne jest odpowiednie planowanie produkcji i dostaw surowców. Jak w przypadku każdego surowca naturalnego, dostępność mieszanki lateksowej ograniczona jest czynnikami ekonomicznymi, naturalnymi (okresy suszy, huragany, powódzie, szkodniki) i geopolitycznymi. Chęć nie uzależniania się od jednego surowca była jedną z przyczyn dla których w roku 2016 Zarząd Grupy zdecydował o budowie fabryki specjalizującej się w produkcji rękawic z lateksu syntetycznego. Projekt budowy rozpoczął się na początku 2017 roku i już pod koniec 2017 ruszyły pierwsze dwie linie produkcyjne. W ostatnim kwartale roku 2018 linie NBR działały już na pełnych mocach produkcyjnych.

Innym ważnym surowcem używanym do produkcji rękawic jest azotan wapnia, który jest uważany za materiał niebezpieczny. Pracownicy mający kontakt z chemikaliami, w tym z materiałami niebezpiecznymi są odpowiednio przeszkoleni i respektują zalecenia dotyczące postępowania z danym rodzajem chemikaliów.

Istnieje ryzyko związane z nieprzestrzeganiem przez pracowników podstawowych zasad bezpieczeństwa koniecznych przy kontaktach z chemikaliami. Aby zapobiegać wystąpieniu tego rodzaju zjawisk przeprowadzane są szkolenia wśród pracowników i przypominane są im zasady bezpieczeństwa pracy.

Odpady surowców zawierające niebezpieczne chemikalia są utylizowane przez certyfikowaną firmę.

Produkcja wyrobów z włókniny

Poniżej wymieniono rodzaj i masę zużywanych podstawowych surowców do produkcji wyrobów włókninowych produkowanych przez Grupę zakładzie produkcyjnym

Rodzaj surowca	Zużyty surowiec w tys. kg	
	w 2018 roku	w 2017 roku
laminat PP +PE	66,6	10,2
kartony	14,1	2,0
worki PE "Mayo"	14,3	1,3
włóknina wiskozowa	3,7	0,7

W roku 2018 nastąpił wzrost zużycia surowca, główną przyczyną jest okres działania zakładu produkcyjnego w Pikutkowie, który działa od połowy roku 2017. Na początku została uruchomiona produkcja testowa, a od grudnia 2017 r – produkcja komercyjna i sprzedaż. W roku 2018 zakład produkuje wyroby z włókniny przez cały rok.

5.2. ODDZIAŁYWANIE POŚREDNIE I BEZPOŚREDNIE: PALIWA, ENERGIA

Paliwa i energia w działalności produkcyjnej

Grupa w obszarze produkcyjnym zlokalizowanym głównie w Tajlandii jest zobligowana do przestrzegania przepisów o ochronie energii obowiązujących w tym kraju. Zgodnie z przepisami dotyczącymi ochrony energii w Tajlandii, tamtejsza spółka monitoruje, rejestruje i raportuje całkowite zużycie energii w rocznym raporcie o zużyciu energii i przekazuje dane do Departamentu Alternatywnego Rozwoju Energii i Efektywności Energetycznej w Tajlandii.

W tym obszarze istnieje ryzyko związane ze wzrostem wykorzystania energii w procesie produkcyjnym, wzrostem ceny, a także ryzyko braku energii w kluczowych momentach produkcji.

Zarządzanie ryzykiem związanym z energią w obszarze działalności produkcyjnej Grupy jest skierowane na optymalizację zużycia energii zgodnie z celami biznesowymi. Regularnie przygotowywane są raporty ze zużycia energii w celu monitorowania kosztów energii na tysiąc jednostek produktu. Całkowite zużycie energii uzależnione jest od wielkości produkcji, a ta ma tendencję wzrostową ze względu na maksymalizację wykorzystania mocy produkcyjnych oraz ekspansję gospodarczą.

Grupa podporządkowuje się polityce rządu Tajlandii w zakresie oszczędzania energii w celu kontrolowania wzrostu popytu na energię w związku z uprzemysławianiem Tajlandii.

Energia ciepła

Głównymi źródłami energii cieplnej są odpady biomasy, takie jak zrębki drewna kauczukowego, skorupy jądra palmowego i włókno palmowe dla energii cieplnej i energii elektrycznej. W okolicy działalności produkcyjnej Grupy w Tajlandii nie ma innych ekonomicznych i przyjaznych dla środowiska źródeł energii.

Spółka w Tajlandii wykorzystuje urządzenia do kontroli optymalizacji kontroli temperatury pieca. Projekty mające na celu optymalizację wykorzystania energii będą kontynuowane i rozszerzane w 2019 roku.

Wskaźnik E.2.1.

Całkowite zużycie energii w GJ wg głównych źródeł jej pozyskania.

Rok	Energia elektryczna (GJ)	Bio energia (GJ)	Suma (GJ)	Bio energia (%)
2017	49 489	724 825	774 314	94%
2018	112 377	1 485 166	1 597 543	93%

Zużycie energii w roku 2018 zdecydowanie wzrosło w porównaniu z rokiem 2017. Związane to jest z uruchomieniem nowych linii produkcyjnych i zwiększeniem mocy produkcyjnych o 150%.

Wskaźnik E.2.2.

Spółka w Tajlandii korzysta w dużym stopniu z energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii, jest to energia z biomasy.

Udział energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii w roku 2018 wynosi 93% i w porównaniu z rokiem poprzednim utrzymuje się ona na względnie stałym poziomie.

Energia elektryczna

Wskaźnik
E.2.3.

Zużycie energii elektrycznej w kWh na 1000 jednostek produktu (rękawic) przedstawia tabela poniżej.

Miesiąc	2016 rok	2017 rok	2018 rok
styczeń	11,6	11,9	10,8
luty	12,0	13,1	11,2
marzec	12,0	13,1	10,5
kwiecień	12,5	12,0	11,0
maj	12,2	12,3	11,1
czerwiec	12,1	11,8	11,2
lipiec	11,4	11,9	11,3
sierpień	12,1	12,7	11,7
wrzesień	11,5	12,1	11,4
październik	12,1	11,8	11,5
listopad	11,7	11,2	11,4
grudzień	12,3	11,0	11,0
Rok	11,9	12,0	11,2

Zużycie energii elektrycznej na 1000 jednostek produktu wyniosło w 2018 roku 11,2 kWh, czyli 40,2 MJ⁵, a w 2017 roku około 12 kWh, czyli 43,2 MJ⁶

Średnie zużycie energii elektrycznej w 2018 roku spadło nieznacznie w porównaniu z rokiem 2016 i 2017. Jest to wynik prowadzonych ciągłych prac w kierunku poprawy efektywności wykorzystania energii elektrycznej. W roku 2019 spółka zamierza przeprowadzić projekt mający na celu dywersyfikację źródeł energii w celu zmniejszenia kosztów energii i zwiększenia bezpieczeństwa dostaw.

Paliwa i energia w działalności handlowej i pozostałej operacyjnej

Spółki Grupy do działalności handlowej i pozostałej operacyjnej zużywają energię elektryczną i ciepłą w budynkach biurowych i magazynowych oraz zużywają paliwa w samochodach osobowych. Spółki monitorują zużycie paliw i energii, aby móc w porę wprowadzić działania naprawcze w przypadku istotnego zwiększenia ich zużycia. Dodatkowo wprowadzane są różne formy oszczędzania energii, np. wymiana żarówek na energooszczędne, inicjatywny mające na celu obniżenie przebiegu pojazdów oraz średniego spalania.

⁵ Przeliczenie kWh na MJ:

40,2 MJ = (średnia z sumy miesięcznych odczytów liczników w kWh od stycznia do grudnia 2018 roku) x 3,6 MJ

⁶ Przeliczenie kWh na MJ:

43,2 MJ = (średnia z sumy miesięcznych odczytów liczników w kWh od stycznia do grudnia 2017 roku) x 3,6 MJ

5.3. ODDZIAŁYWANIE POŚREDNIE I BEZPOŚREDNIE: WODA

Woda w działalności produkcyjnej

Wskaźnik E.3.1. Woda jest bardzo istotna w procesie produkcyjnym w fabryce w Tajlandii. Zużycie wody do produkcji jest monitorowane codziennie na liniach produkcyjnych. Całkowite zużycie wody w 2018 roku w spółce produkcyjnej w Tajlandii wyniosło około 1 989 384 m³ i wzrosło w stosunku do 2017 roku o 216%. Całkowite zużycie wody w 2017 roku w spółce produkcyjnej w Tajlandii wynosiło około 920 000 m³. Przyczyną tak znacznego wzrostu zużycia wody było uruchomienie nowych linii produkcyjnych rękawic syntetycznych. Wraz ze wzrostem konsumpcji instaluje się systemy do ponownego użycia i recyklingu wody w fabryce w Tajlandii. Działania w tym zakresie ujęte są w planie inwestycyjnym na rok 2019.

W związku z możliwym ryzykiem wystąpienia ograniczeń w dostępie do wody, wdrożono projekt oczyszczania wody w celu jej ponownego zużycia, rozwiązanie jest wykorzystywane na kolejnych liniach produkcyjnych. Trwa instalacja filtrów wody do recyklingu.

Wskaźnik E.3.3. Zużycie wody w celach produkcyjnych liczone na 1000 jednostek produktu (rękawic) w 2018 roku wyniosło ok. 809 litrów⁷, w roku 2017 wynosiło ok. 700 litrów na 1000 jednostek produktu.

Zużycie wody w 2018 roku jest wyższe niż w roku poprzednim, ale dzięki wdrożeniu nowych projektów do ponownego wykorzystania wody, Zarząd oczekuje, że w przyszłości zużycie wody w przeliczeniu na jednostkę produktu będzie niższe w stosunku do obecnego zużycia.

Woda w działalności handlowej i pozostałej operacyjnej

Spółki Grupy w swojej działalności handlowej i pozostałej operacyjnej zużywają wodę w budynkach biurowych i magazynowych, a także w hostelu pracowniczym w Tajlandii. Spółki monitorują zużycie wody, aby móc w porę wprowadzić działania naprawcze w przypadku istotnego zwiększenia jej zużycia.

Spółki przez swoją działalność nie wpływają w istotny sposób na źródła wody powierzchniowej i podziemnej. Spółki podejmują działania mające na celu ograniczenia zużycia wody, takie jak: dbałość o stan infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, niezwłoczne eliminowanie usterek i przecieków, akcje uświadamiające dla pracowników dotyczące sposobów oszczędzania wody.

⁷ Zużycie wody na 1 000 jednostek produktu w litrach obliczono według wzoru: suma miesięcznych odczytów liczników zużycia wody w m³ x 1000 / suma miesięcznej produkcji w tysiącach sztuk

5.4. ODDZIAŁYWANIE POŚREDNIE I BEZPOŚREDNIE: BIORÓŻNORODNOŚĆ

Spółki produkcyjne zlokalizowane są na terenach niezurbanizowanych. Grupa nie przyjęła sformalizowanej polityki środowiskowej, określającej dokładne ramy działania oraz wyznaczającej cele i zadania środowiskowe Spółki. Nie stosuje też systemu zarządzania środowiskowego zgodnie z ISO 14001, ale w każdym aspekcie swojej działalności przestrzega przepisów prawa w tym zakresie.

Wskaźnik E.4.2. W spółce w Tajlandii wprowadzono system monitorowania jakości ścieków i co miesiąc przeprowadzane są testy jakości ścieków, aby zapobiec zanieczyszczeniu środowiska naturalnego i zminimalizować negatywny wpływ na faunę i florę otoczenia, w którym prowadzi działalność spółka.

Wskaźnik E.4.4. Grupa nie zanotowała żadnych strat środowiskowych będących skutkiem działania spółek należących do Grupy.

Spółki handlowe są zlokalizowane na zurbanizowanych terenach miejskich, nie objętych żadną formą ochrony przyrody ani nie przylegających do terenów chronionych.

5.5. ODDZIAŁYWANIE POŚREDNIE I BEZPOŚREDNIE: EMISJE DO ATMOSFERY

Emisje do atmosfery w działalności produkcyjnej

Spółka produkcyjna w Tajlandii jest zobligowana do przestrzegania istniejących przepisów prawa w zakresie norm w zanieczyszczaniu powietrza wprowadzonego do stosowania przez władze tajskie.

Zarząd zidentyfikował w tym zakresie ryzyko wystąpienia nadmiernych emisji gazów do atmosfery, dlatego też testy zanieczyszczenia powietrza są przeprowadzane regularnie zgodnie z wymogami prawnymi.

Testy są przeprowadzane dla emisji zanieczyszczeń ze spalania biomasy w kotłach grzewczych, dwa razy w roku lub raz na sześć miesięcy zgodnie z przepisami dla branży przemysłowej.

Osoba przeprowadzająca badanie musi być certyfikowanym technikiem, a laboratorium badawcze posiadać odpowiednią akredytację tajskiego Ministerstwa Przemysłu.

Kotły wyposażone są w system multicyklonów aby zapobiegać emisji pyłów oraz w skrubery w celu ograniczenia emisji oparów chloru do środowiska.

Poniżej zaprezentowane są wartości dopuszczalnych norm emisji gazów / zanieczyszczeń dla kotłów stosowanych w Tajlandii oraz aktualne poziomy emisji zarejestrowane w spółce tajlandzkiej w 2018 roku:

Rodzaj zanieczyszczenia	Metoda oznaczania	Norma	Emisja 2018	Jednostka
Pył zawieszony	Izokinetyczna, metoda grawimetryczna	≤ 320	129	mg/m
Dwutlenek siarki	Metoda absorpcji, Miareczkowanie nadchloranem baru	≤ 60	2,0	ppm
Tlenek azotu, dwutlenek azotu	Metoda absorpcji, Metoda kolometryczna z kwasem fenylodwusulfonowym	≤ 200	6,7	ppm
Tlenek węgla	Przy użyciu worków tedlarowych, spektroskopia niedispersyjna w podczerwieni	≤ 690	47,4	ppm
Gęstość emitowanego dymu	Skala Ringelmann'a	≤ 10	5,4	%

**Wskaźnik
E.5.1.**

Grupa utrzymuje emisje gazów poniżej wymaganych norm.

Działania podjęte w celu utrzymania emisji gazów poniżej norm to:

- regularne czyszczenie kotłów grzewczych, nie rzadziej niż co 50 dni;
- utrzymywanie właściwego udziału biopaliw;
- sprawdzanie skuteczności instalacji odpylania spalin (multicyklonów);
- wizualne monitorowanie dymu kominowego;
- monitoring wszelkich skarg ze strony lokalnych społeczności dotyczących zanieczyszczeń, zagrożeń dla zdrowia itp.

Emisje do atmosfery w działalności handlowej i pozostałej operacyjnej

W budynkach biurowych i magazynowych spółki handlowe korzystają z energii cieplnej dostarczanej przez lokalnych dostawców w związku z tym nie emitują bezpośrednio gazów cieplarnianych z tytułu ogrzewania. Jedynym źródłem emisji CO₂ do atmosfery są samochody osobowe, które Grupa wykorzystuje do działalności operacyjnej. Grupa serwisuje używane samochody, aby ograniczyć ewentualne awarie mogące między innymi zwiększyć emisję gazów do atmosfery. W celu minimalizowania emisji podjęto następujące kroki: zwracanie uwagi na wskaźniki spalania przy wyborze floty samochodowej, wdrażanie zasad zrównoważonego transportu, takich jak: działania ograniczające spalanie paliwa w samochodach, przeprowadzanie bieżących przeglądów i napraw pojazdów floty; szkolenia uświadamiające pracowników w zakresie, ekonomicznej i przyjaznej dla środowiska jazdy samochodem; korzystanie ze środków komunikacji publicznej w wyjazdach służbowych na duże odległości; zachęcanie pracowników do dojazdów do pracy rowerem lub komunikacją miejską.

5.6. ODDZIAŁYWANIE POŚREDNIE I BEZPOŚREDNIE: ODPADY I ŚCIEKI

Odpady i ścieki w działalności produkcyjnej.

Wskaźniki Gospodarka odpadami jest istotna dla Grupy. Spółki produkcyjne generują trzy rodzaje odpadów:

E.6.1.

E.6.2.

- odpady poprodukcyjne niebezpieczne,
- odpady poprodukcyjne i opakowaniowe inne niż niebezpieczne,
- odpady komunalne.

Rodzaj odpadu	Masa odpadów w tonach	
	2018 rok	2017 rok
odpady poprodukcyjne niebezpieczne	1 434,1	1 050,0
odpady poprodukcyjne i opakowaniowe inne niż niebezpieczne	837,0	162,5

Zarząd Mercator Medical (Thailand) na bieżąco zarządza ryzykiem związanym z zanieczyszczeniem środowiska i ludzi poprzez wytworzone odpady niebezpieczne. Odpady są utylizowane przez wyspecjalizowane w tym zakresie firmy, z którymi spółka współpracuje.

Wskaźnik W procesie produkcyjnym wytwarzana jest duża ilość ścieków. W roku 2018 jest ich więcej niż w zeszłym roku o 472 435,3 m³.

E.6.3.

	2018 rok	2017 rok
Ilość ścieków w m ³	1 226 055,7	753 620,4
Ilość ścieków w m ³ liczona na 1000 sztuk rękawic	0,5	0,7

Wzrost produkcji ścieków w porównaniu z rokiem 2017 jest relatywnie mniejszy w porównaniu do przyrostu możliwości produkcyjnych o 150%. Ilość wytwarzanych ścieków liczona na 1 000 sztuk wytwarzanych rękawic zmalała, co jest efektem instalowanych systemów do ponownego użycia i recyklingu wody używanej w procesie produkcyjnym.

Zarząd Mercator Medical (Thailand) na bieżąco zarządza ryzykiem zanieczyszczenia środowiska poprzez wycieki i awarie systemu odprowadzania ścieków dzięki bieżącemu kontrolowaniu stanu urządzeń. W spółce w Tajlandii działa system monitorowania jakości ścieków i co miesiąc przeprowadzane są testy jakości ścieków, aby zapobiec zanieczyszczeniu środowiska naturalnego.

Testy jakości wody są przeprowadzane przez współpracujące ze spółką niezależne certyfikowane laboratorium, a wyniki są przekazywane do lokalnej administracji do wydziału ochrony środowiska w dystrykcie Rattaphum.

Zarząd zdaje sobie sprawę z tego, że działalność produkcyjna może wpływać na jakość wody, szczególnie jeśli produkcja zlokalizowana jest w pobliżu rzek. Istnieje ryzyko związane z możliwym wpływem procesu produkcyjnego na zanieczyszczenie wód w okolicy.

Wdrożono projekt oczyszczania zużytej wody w celu jej ponownego użycia. Filtry wody są instalowane na kolejnych liniach produkcyjnych. W 2019 roku przedsiębiorstwo planuje zrealizować projekt oczyszczalni, który pozwoli zawracać wodę z powrotem do procesu

produkcji w celu ponownego jej wykorzystania. Pozwoli to znacznie zmniejszyć negatywny wpływ ścieków na środowisko.

Odpady i ścieki działalności handlowej i pozostałej operacyjnej

Wskaźnik E.6.3. Ścieki kanalizacyjne są odprowadzane do kanalizacji miejskiej. W roku 2018 odprowadzono 411 m³ ścieków. W roku poprzednim była to porównywalna ilość tj. 399 m³ ścieków.

Wskaźniki E.6.1. Gospodarka odpadami jest istotna dla Grupy. Spółki handlowe generują dwa rodzaje odpadów :

- E.6.2.**
- odpady produktowe
 - odpady komunalne.

Spółki nie wytwarzają odpadów niebezpiecznych.

Pierwszy rodzaj odpadów wynika najczęściej z konieczności utylizacji produktu niezgodnego z przyjętymi normami jakości. Spółki mają wdrożone wewnętrzne procedury postępowania z tego typu odpadami. Zasady te wskazują, aby zabezpieczyć produkt niezgodny, uniemożliwiając w ten sposób wprowadzenie go do obrotu gospodarczego, a następnie zutylizować. Wyroby medyczne po terminie przydatności oraz wyroby medyczne niezgodne z polityką jakościową są wypakowywane z firmowych opakowań i przekazywane do wyspecjalizowanej firmy, która zajmuje się utylizacją.

W roku 2016 w Jednostce Dominującej zutylizowano odpady produktowe w ilości 12,5 tony, w roku 2017 przygotowano odpady do utylizacji jednak zostały zutylizowane dopiero w 2018 roku. W 2018 roku zutylizowano 2,3 tony odpadów produktowych.

Odpady produktowe do czasu przeprowadzenia utylizacji są zabezpieczone w wyznaczonym do tego miejscu na magazynie.

W pozostałych spółkach Grupy odpady produktowe powstają w mniejszej ilości jednak bez względu na ilość zawsze są utylizowane przez wyspecjalizowane firmy.

Odpady komunalne są odbierane przez firmy, z którymi spółki Grupy mają podpisane umowy na usługę odbioru i zagospodarowania odpadów. Odpady nie są segregowane.

W spółkach na bieżąco prowadzony jest monitoring ilości i masy generowanych odpadów, jak również wzmocniona jest świadomość pracowników w zakresie racjonalnego gospodarowania odpadami.

5.7. POZOSTAŁE ASPEKTY ODDZIAŁYWANIA POŚREDNIEGO I BEZPOŚREDNIEGO NA ŚRODOWISKO

Nie zidentyfikowano w Grupie innych istotnych obszarów oddziaływania na środowisko.

Spółka produkcyjna w Tajlandii nie miała żadnych awarii ze skutkiem środowiskowym, nie naruszyła żadnych przepisów ochrony środowiska w związku z którymi zostały by wszczęte postępowania administracyjne. Spółka nie poniosła w roku 2018 żadnych kar związanych z naruszeniem przepisów ochrony środowiska.

5.8. ROZSZERZONA ODPOWIEDZIALNOŚĆ ŚRODOWISKOWA ZA PRODUKTY

Grupa stara się przewidywać ewentualne skutki ekologiczne i dążyć do właściwego zarządzania ryzykiem ekologicznym poprzez informowanie o warunkach przechowania produktów i obchodzenia się z opakowaniem oraz ze zużytym produktem. Opakowania produktów będących w ofercie Grupy mogą być potraktowane jako odpad komunalny, natomiast użyte i zanieczyszczone produkty – jako odpad medyczny. Grupa podejmuje działania, aby ograniczyć obciążenie środowiska, które mogłoby być następstwem działalności Grupy. Spółki Grupy przestrzegają wymagań prawnych dotyczących ochrony środowiska, starają się budować wrażliwość i świadomość ekologiczną wśród pracowników, ich rodzin, a także partnerów biznesowych poprzez informowanie o ekologicznych akcjach i wydarzeniach, a także poprzez włączanie się w takie akcje.

6. OBSZAR SPOŁECZNY I PRACOWNICZY

Grupa nie przyjęła sformalizowanej strategii zrównoważonego rozwoju, czy też społecznej odpowiedzialności biznesu. Nie określiła również w sposób wyczerpujący i uporządkowany zasad działania w tym obszarze. Za zarządzanie kwestiami społecznymi i pracowniczymi odpowiada cały Zarząd, który we wszystkich swoich decyzjach bierze te kwestie pod uwagę. Zagadnienia pracownicze i społeczne są bardzo istotne dla działalności Grupy, ponieważ pracownicy stanowią jedno z najistotniejszych aktywów warunkujących długotrwały i zrównoważony rozwój Grupy Kapitałowej. Polityka zatrudniania i wynagradzania w Grupie regulowana jest poprzez odpowiednie regulaminy przyjęte do stosowania w tych spółkach Grupy, które są do tego zobowiązane według lokalnych przepisów. Dodatkowo wpływ na kształt zatrudnienia ma zatwierdzany na dany rok budżet, na którego podstawie kontrolowana jest zarówno wysokość zarobków, jak i wielkość zatrudnienia. Celem dla Grupy jest osiągnięcie takiego stanu, w którym cała załoga reprezentować będzie najlepsze wartości, takie jak: kompetencje, profesjonalizm, kreatywność, inicjatywa oraz będzie się identyfikować z interesami Grupy. Docelowy stan zatrudnienia powinien zapewnić Grupie zdolności dostosowawcze do ciągle zmieniającego się otoczenia biznesowego i rozwój na bardzo konkurencyjnym otoczeniu gospodarczym.

6.1. KORZYSTANIE Z POMOCY PUBLICZNEJ I ZLECENIA PUBLICZNE

Wskaźnik Strategia przyjęta przez Grupę zakłada korzystanie z dostępnych źródeł pomocy publicznej.
S.1.1. Grupa korzysta z takiej pomocy w trzech obszarach:

Obszar produkcyjny:

Mercator Medical (Thailand) Ltd ma prawo korzystać ze zwolnienia z podatku dochodowego oraz ceł importowych. Zwolnienia te dotyczą podatku dochodowego od osób prawnych oraz ceł importowych i są przyznawane przez agendę rządową BOI inwestorom na niektórych obszarach Tajlandii. Zwolnienia te mają na celu przyspieszenie rozwoju gospodarczego oraz

zwiększenie zatrudnienia w sektorze przemysłowym. W ramach tego wsparcia w 2017 roku Grupa wykorzystwała zwolnienie z podatku w kwocie 3 241 tys. zł. W roku 2018 Grupa nie wykorzystwała zwolnienia ze względu na rozliczanie straty z poprzednich okresów.

Mercator Opero Sp. z o.o. od 2018 roku korzysta ze zwolnienia z podatku od nieruchomości przyznanego na mocy uchwały Rady Miejskiej w Brześciu Kujawskim. Zwolnienie zostało przyznane na okres sześciu lat. W roku 2018 spółka wykorzystwała zwolnienie w podatku od nieruchomości w wysokości 15 tys. zł.

Obszar handlowy i pozostały

Spółka korzysta z następujących rodzajów dofinansowań:

- Dofinansowanie do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w roku 2018 wyniosło 13 tys. zł. Kwota dofinansowania z tego tytułu w 2017 roku kwota wynosiła 34 tys. zł, a w roku 2016 wynosiła 30 tys. zł. W roku 2018 kwota dofinansowania była dużo niższa niż w poprzednich latach z powodu zmiany wysokości wskaźnika zatrudnienia niepełnosprawnych w Spółce.
- Dofinansowanie szkoleń dla pracowników ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego w roku 2018 wyniosło 15,5 tys. zł, w 2017 roku dofinansowanie z tego tytułu osiągnęło kwotę 31 tys. zł. Wysokość dofinansowania jest uzależniona od wielu kryteriów, które muszą spełniać pracownicy wytypowani do szkoleń, a także od aktualnych potrzeb szkoleniowych w Spółce. Środki pozyskane na dofinansowanie szkoleń dla Pracowników ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego dotyczą tylko Mercator Medical S.A. - w pozostałych jednostkach Grupy nie korzystano z pomocy publicznej w zakresie dofinansowania szkoleń. Dzięki otrzymanym dofinansowaniom, udało się wzmocnić kompetencje Pracowników w Polsce. Nabyte umiejętności pozwoliły Pracownikom zaktualizować wiedzę o przepisach, działać kompetentniej i bardziej innowacyjnie.

Wskaźnik S.1.2.

Spółki wchodzące w skład Grupy uzyskują przychody pochodzące z zamówień publicznych. Zamówienia publiczne są realizowane w Polsce, w Rumunii i na Węgrzech.

Spółki pozyskują zamówienia publiczne od 1999 roku. Są to zamówienia publiczne na dostawy, które realizowane są we własnym zakresie, bez udziału podwykonawców. Głównym odbiorcą są placówki służby zdrowia finansowane ze środków publicznych.

Przychody Grupy pochodzące z zamówień publicznych przedstawia poniższa tabela:

	2018 rok	2017 rok
Przychody z zamówień publicznych Grupy (w tys. zł)	61 470	55 507
% udział przychodów z zamówień publicznych w stosunku do ogólnej wartości przychodów ze sprzedaży usług, produktów, towarów i materiałów uzyskanych przez Grupę w roku	14,62	18,46

Poniższe zestawienie przedstawia wartość przychodów pochodzących z zamówień publicznych w 2018 roku wraz z porównaniem do roku poprzedniego na poszczególnych rynkach :

Przychody z zamówień publicznych Grupy (w tys. zł)	2018 rok	2017 rok
Polska	59 209	52 322
Rumunia	1 905	1 343
Węgry	356	1 842

Wysokość uzyskanych przychodów z zamówień publicznych wzrosła w porównaniu do roku poprzedniego o 6 887 tys. zł, jednak procentowo w porównaniu do ogólnej wartości przychodów ze sprzedaży usług, produktów, towarów i materiałów uzyskanych przez Grupę w danym roku nastąpił spadek.

Spadek wartości przychodów z zamówień publicznych Grupa odnotowała na rynku węgierskim, wynikał on z braku aktywnej umowy na przetarg centralny w 2018 roku. Umowa po wcześniejszym przetargu wygasła w dniu 15.09.2017 roku, a z powodu przedłużającej się organizacji nowego postępowania, nowa umowa została zawarta dopiero 13.11.2018 (realizacja tej umowy rozpoczęła się dopiero w styczniu 2019 roku). Przez cały rok 2018 dla szpitali wcześniej związanych umową przetargową obowiązywały wolnorynkowe zasady zakupów.

6.2. POZIOM ZATRUDNIENIA I POZIOM WYNAGRODZEŃ

Wskaźnik S.2.1. Zatrudnienie w Grupie Mercator Medical na koniec 2018 wyniosło 1 293,88 etatów, w roku 2017 wynosiło 947,25 etatów.

Polityka zatrudnienia Grupy Mercator Medical zakłada zatrudnianie pracowników głównie na umowę o pracę, jest to podyktowane chęcią zapewnienia Pracownikom poczucia stabilności i komfortu zatrudnienia.

Umowy na czas oznaczony są stosowane rzadziej, szczególnie w przypadku zastępstw, okresów próbnych lub w przypadku gdy realizacja danego projektu jest ograniczona w czasie, a Pracownik jest zatrudniany do tego projektu.

Zasady organizacji pracy i płacy określają lokalne regulaminy i wykładnie lokalnego prawa. Procesy rekrutacyjne przebiegają w sposób transparenty. Grupa daje pracownikom możliwość udziału w rekrutacjach wewnętrznych, zarówno w awansie pionowym jak i poziomym.

Zatrudnienie w Grupie w przeliczeniu na pełne etaty według typów umowy oraz wieku i płci pracowników zaprezentowano w tabelach niżej za dwa lata 2018 i 2017.

Dane dotyczące 2018 roku:

	Umowy na czas nieokreślony W Grupie (w etatach)	Umowy na czas określony w Grupie (w etatach)	łącznie zatrudnienie w Grupie (w etatach)	Stosunek ilości umów na czas nieokreślony do łącznego zatrudnienia	Stosunek ilości umów na czas określony do łącznego zatrudnienia
kobiety	400,38	306,50	706,88	30,94%	23,69%
do 30 roku życia	170,00	195,50	365,50	13,14%	15,11%
31-40 lat	134,00	83,00	217,00	10,36%	6,41%
41-50 lat	81,38	20,00	101,38	6,29%	1,55%
powyżej 50 roku życia	15,00	8,00	23,00	1,16%	0,62%
mężczyźni	310,00	277,00	587,00	23,96%	21,41%
do 30 roku życia	104,00	167,00	271,00	8,04%	12,91%
31-40 lat	123,00	92,00	215,00	9,51%	7,11%
41-50 lat	61,00	15,00	76,00	4,71%	1,16%
powyżej 50 roku życia	22,00	3,00	25,00	1,70%	0,23%
Razem:	710,38	583,50	1 293,88	54,90%	45,10%

Dane dotyczące 2017 roku:

	Umowy na czas nieokreślony W Grupie (w etatach)	Umowy na czas określony w Grupie (w etatach)	łącznie zatrudnienie w Grupie (w etatach)	Stosunek ilości umów na czas nieokreślony do łącznego zatrudnienia	Stosunek ilości umów na czas określony do łącznego zatrudnienia
kobiety	359,00	98,25	457,25	37,94%	10,38%
do 30 roku życia	171,00	51,50	222,50	18,07%	5,44%
31-40 lat	116,00	27,75	143,75	12,26%	2,93%
41-50 lat	59,00	14,00	73,00	6,24%	1,48%
powyżej 50 roku życia	13,00	5,00	18,00	1,37%	0,53%
mężczyźni	321,00	168,00	489,00	33,93%	17,75%
do 30 roku życia	123,00	124,00	247,00	13,00%	13,10%
31-40 lat	127,00	38,00	165,00	13,42%	4,02%
41-50 lat	54,00	4,00	58,00	5,71%	0,42%
powyżej 50 roku życia	17,00	2,00	19,00	1,80%	0,21%
Razem:	680,00	266,25	946,25	71,87%	28,13%

Grupa Mercator Medical, dbając o równouprawnienie, zatrudnia kobiety i mężczyzn w proporcji blisko 50:50. Największą spółką Grupy ze względu na zatrudnienie jest Mercator Medical (Thailand) Ltd., której stan zatrudnienia na koniec 2018 wyniósł 1 063 osoby. Stan

zatrudnienia wzrósł w tej spółce w 2018 roku o 324 osoby co stanowi 44% zatrudnienia z 2017 roku tej spółki.

W 2018 roku o około 17% wzrosło w Grupie zatrudnienie na czas określony, przyczyną takiego stanu jest ogólny wzrost zatrudnienia w Grupie i w związku z tym wiele nowych umów zawartych w 2018 roku. Nowe umowy zwyczajowo zawierane są na okres próbny, a następnie na czas określony.

Plan zatrudniania w rozumieniu ilościowym, jak i jakościowym koresponduje z planami rozwojowymi Grupy Kapitałowej. Wraz z rozwojem Grupy zwiększa się zatrudnienie.

W celu osiągnięcia przez personel Grupy zdolności do realizowania zróżnicowanych i wymagających zadań Grupa przyjęło kryteria naboru nowych pracowników, z uwzględnieniem odpowiednich kwalifikacji zawodowych, profesjonalizmu, kultury, otwartości na innowacje i ukierunkowanych na osiągnięcie efektów. Grupa podejmuje różne działania w celu pozyskania pracowników, którzy są niezbędni do realizacji strategii biznesowej. Grupa zapewnia dobre i bezpieczne warunki pracy, dąży do integracji załogi w celu osiągnięcia najlepszych wyników oraz zbudowania wizerunku silnej i nowoczesnej organizacji, gotowej do osiągania zamierzonych celów.

Wskaźnik
S.2.2.
S.2.3.

Liczba pracowników w etatach, którzy podjęli pracę oraz pracowników, którzy odeszli z pracy w roku 2018 roku według wieku i płci.

	Pracownicy zatrudnieni (w etatach)		Pracownicy, którzy odeszli z pracy (w etatach)	
	w roku 2018	w roku 2017	w roku 2018	w roku 2017
kobiety	<u>188,00</u>	<u>80,50</u>	<u>88,00</u>	<u>33,00</u>
do 30 roku życia	104,00	30,50	51,00	12,00
31-40 lat	58,00	29,00	20,00	11,00
41-50 lat	20,00	16,00	13,00	6,00
powyżej 50 roku życia	6,00	5,00	4,00	4,00
mężczyźni	<u>186,00</u>	<u>84,00</u>	<u>67,00</u>	<u>25,50</u>
do 30 roku życia	107,00	32,00	33,00	4,50
31-40 lat	57,00	33,00	20,00	14,00
41-50 lat	16,00	17,00	9,00	3,00
powyżej 50 roku życia	6,00	2,00	5,00	4,00
Razem:	<u>374,00</u>	<u>164,50</u>	<u>155,00</u>	<u>58,50</u>

W trakcie 2018 Grupa zatrudniła 374 osoby. Jest to liczba o 59% wyższa od liczby odejść, co pokazuje dynamiczny rozwój organizacji skutkujący systematycznym zwiększaniem stanu zatrudnienia.

Zarząd Grupy zidentyfikował w tym obszarze ryzyka polegające na możliwości utraty kluczowych dla Grupy pracowników oraz ryzyko braku możliwości pozyskania odpowiednio wykwalifikowanej kadry odpowiadającej wymogom zmieniającego się otoczenia.

Prowadzona przez Grupę działalność wymaga zatrudniania pracowników posiadających unikalną i specyficzną wiedzę i umiejętności, dlatego też utrata specjalistów może stanowić zagrożenie dla stabilności prowadzonej działalności. Grupa zarządza ryzykiem poprzez identyfikację kluczowych stanowisk i zapewnienie odpowiedniej motywacji pracownikom zatrudnionym na tych stanowiskach. Oprócz motywacji finansowej opartej na systemie premiowania za osiągnięte wyniki, Grupa stara się zapewniać pracownikom dostęp do szkoleń i konferencji, a także świadczenia pozapłacowe. W celu zapewnienia sobie możliwości zatrudnienia najlepszych specjalistów Grupa dba o swój wizerunek i cały czas pracuje nad ugruntowaniem swojej pozycji na rynku pracy. Jednostka Dominująca przyjmuje na staże lub praktyki studentów lub absolwentów, z możliwością zatrudnienia ich po okresie stażu.

**Wskaźnik
S.2.4.**

Umowy cywilnoprawne zawierane są przez Spółkę Mercator Medical oraz Mercator Opero Sp. z o.o. sporadycznie, często na wykonanie materiałów szkoleniowych, reklamowych, na konkretny projekt lub podczas okresu urlopowego. W pozostałych jednostkach Grupy, nie są zatrudniani pracownicy na umowy cywilnoprawne zgodnie z polską definicją tych umów⁸.

Dane odnośnie liczby osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych w roku 2018 przedstawione zostały w poniższej tabeli:

	w 2018 roku			w 2017 roku	
	Mercator Medical S.A.	Mercator Opero sp. z o.o.	Razem	Mercator Medical S.A.	Razem
Liczba osób zatrudnionych na umowy cywilnoprawne na koniec okresu sprawozdawczego	5	1	6	2	2
Liczba zawartych umów cywilnoprawnych z osobami fizycznymi w raportowanym okresie	26	4	30	24	24
Liczba zakończonych umów cywilnoprawnych z osobami fizycznymi w raportowanym okresie	26	3	29	24	24

**Wskaźnik
S.2.5.**

Europejskie spółki Grupy korzystają z zewnętrznych firm oferujących usługi sprzątnia, ochrony oraz usługi w zakresie doradztwa biznesowego (outsourcing). Pracownicy zatrudnieni w Mercator Medical (Thailand) na zasadzie outsourcingu to głównie pracownicy zatrudnieni do pakowania produktów oraz kierowcy. Łączna liczba pracowników w etatach zatrudnionych w outsourcingu oraz świadczących usługi dla Grupy w roku 2018 wyniosła 156 osób. W roku 2017 liczba pracowników w etatach zatrudnionych w outsourcingu oraz świadczących usługi dla Grupy wyniosła 177 osób.

⁸ Do umów cywilnoprawnych Grupa zalicza umowy zlecenia i umowy o dzieło

Wskaźnik S.2.6. Liczba pracowników niepełnosprawnych w etatach oraz ich procentowy udział w ogólnej liczbie zatrudnionych pracowników przedstawia tabela poniżej.

	Ilość pracowników niepełnosprawnych (w etatach)	Procentowy udział pracowników niepełnosprawnych w ogólnej liczbie zatrudnionych
Rok 2018	23	2%
Rok 2017	18	2%

Udział procentowy pracowników niepełnosprawnych zatrudnionych w Grupie w stosunku do ogólnej liczby pracowników zatrudnionych w Grupie utrzymuje się na stałym poziomie 2%.

Wskaźnik S.2.7. Przeciętne⁹ wynagrodzenie pracowników zatrudnionych na umowy o pracę w spółkach Grupy wyniosło w 2018 roku 2 569,80 zł¹⁰, w roku poprzednim wielkość ta wyniosła 2 247,68 zł. Należy podkreślić, że 82% pracowników Grupy stanowią pracownicy zatrudnieni w Mercator Medical (Thailand) Ltd. i ten czynnik wpływa na wysokość przeciętnego wynagrodzenia w Grupie.

Wskaźnik S.2.9. Przeciętne wynagrodzenie kobiet jest w roku 2018 niższe od przeciętnego wynagrodzenia mężczyzn zatrudnionych w Grupie. Stosunek przeciętnego wynagrodzenia kobiet do przeciętnego wynagrodzenia mężczyzn wynosi 85,03 % i jest zauważalnie niższy w porównaniu do roku 2017, w którym wskaźnik ten wynosił 102,85%.

W Grupie Kapitałowej	w 2018 roku	w 2017 roku
przeciętne wynagrodzenie kobiet	2 410,26 zł	2 280,38 zł
przeciętne wynagrodzenie mężczyzn	2 834,68 zł	2 217,18 zł

Wskaźnik S.2.8. We wszystkich spółkach Grupy stawiamy na zatrudnienie lokalnych narodowości, ale nie wykluczamy zatrudniania obcokrajowców. W spółce tajskiej, ze względu na olbrzymie zapotrzebowanie na siłę roboczą oraz lokalne uwarunkowania, zatrudniani są dodatkowo pracownicy z innych azjatyckich krajów. W 2018 roku zlokalizowana w Tajlandii spółka Mercator Medical (Thailand) Ltd. zatrudniała 499 obcokrajowców - z innych krajów azjatyckich, w 2017 roku Mercator Medical (Thailand) Ltd. zatrudniała 180 obcokrajowców.

Wskaźnik S.2.13. Mercator Medical S.A. zatrudnia osoby niepełnosprawne na podstawie umów o pracę. W roku 2017 i w okresie pierwszego półrocza 2018 roku, liczba zatrudnionych osób niepełnosprawnych przekroczyła wskaźnik powyżej 6% , zatem w tym okresie Spółka nie dokonywała wpłat na PFRON¹¹.

⁹ Przeciętne wynagrodzenie obliczono w Spółce Dominującej jako: średnie wynagrodzenie miesięczne brutto wypłacone w 2018 roku oraz wynagrodzenie za grudzień 2018 roku wypłacone w styczniu 2019.

¹⁰ Podana wartość jest liczona na podstawie przeliczenia przeciętnego wynagrodzenia w danej jednostce organizacyjnej z lokalnej waluty na PLN na podstawie kursu NBP - Tabela nr 252/A/NBP/2018 z dnia 2018-12-31.

¹¹ PFRON-Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

W okresie od lipca do grudnia 2018, wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych spadł nieznacznie poniżej progu 6%, w związku z powyższym Spółka uiszczała w tym okresie należne opłaty na rzecz Funduszu.

Łączna wysokość składek na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób niepełnosprawnych za 2018 rok w Jednostce Dominującej wyniosła 3,5 tys. zł.

Zgodnie z art.21 ust.2 Ustawy o Rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z wpłat, o których mowa powyżej zwolnieni są pracodawcy, u których wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych wynosi co najmniej 6%.

Wskaźnik S.2.14. W 2018 roku żadna z kobiet nie zdecydowała się na odejście ze Spółki Dominującej po powrocie do pracy z urlopu macierzyńskiego. W poprzednim roku 2 kobiety zdecydowały się na odejście z pracy po powrocie z urlopu macierzyńskiego.

Wskaźnik S.2.15. Grupa Mercator Medical jako świadomy pracodawca zapewnia pracownikom różne dodatkowe pozapłacowe świadczenia.

Spółki zlokalizowane w Polsce oferują swoim pracownikom możliwość objęcia prywatną opieką medyczną oraz dają możliwość przystąpienia do ubezpieczenia grupowego. W Spółce Mercator Medical S.A. funkcjonuje Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych (ZFŚS), pracownicy mogą z niego korzystać na podstawie ogłoszonego Regulaminu korzystania z ZFŚS, w ramach którego mogą skorzystać z dofinansowania: wypoczynku urlopowego; bonów podarunkowych; zakupu biletów i karnetów uprawniających do korzystania z obiektów i urządzeń sportowo-rekreacyjnych; biletów wstępu na imprezy kulturalne i sportowe, do kina, teatru, muzeum itp.

W spółkach zlokalizowanych w Czechach i Rumunii pracownicy korzystają z bonów żywieniowych, a w spółce zlokalizowanej na Ukrainie pracownicy mają zapewnione ubezpieczenie medyczne.

6.3. RELACJE ZE STRONĄ PRACOWNICZĄ I WOLNOŚĆ ZRZESZANIA

Wskaźnik S.3.4. Do roku 2018, w Grupie nie funkcjonowała formalna procedura zgłaszania skarg i nieprawidłowości ze względu na dotychczasowy, bezproblemowy, ponad 20-letni okres stosowania dobrych praktyk zatrudnienia i zarządzania.

Pomimo powyższego, spółka Mercator Medical SA, wprowadziła w 2018 roku Procedurę Przeciwdziałania Mobbingowi, która ma na celu:

- przeciwdziałanie zdarzeniom niepożądanym w miejscu pracy lub w związku z pracą
- określenie sposobu postępowania w przypadku wystąpienia zdarzeń niepożądanych
- wspieranie działań mających na celu budowanie i umacnianie pozytywnych relacji interpersonalnych między Pracownikami

Pracodawca, wprowadzając w życie tę procedurę, miał na celu zapewnienie prawidłowego funkcjonowania zakładu pracy bez przejawów mobbingu, dyskryminacji, molestowania, molestowania seksualnego oraz innych zachowań negatywnych. Równocześnie, tworząc opisywaną procedurę, władze spółki dały wyraz zdecydowanego sprzeciwu i nietolerancji wobec tego typu zjawisk i zachowań.

Wskaźnik S.3.5. W Mercator Medical S.A. działa przedstawiciel pracowników wybrany w drodze wyborów, z którym konsultuje się ważne dla pracowników decyzje, np. dodatkowe benefity, zmiany w Regulaminie Pracy i Wynagradzania, ważne kwestie związane z relacjami pracowniczymi. W Mercator Medical (Thailand) funkcjonuje "Welfare Comitee", którego członkowie są wybierani w wyborach. W pozostałych jednostkach Grupy nie funkcjonują rady pracownicze ani związki zawodowe.

Wskaźnik S.3.6. Grupa nie prowadzi dialogu z pracownikami w usystematyzowany sposób. Grupa prowadzi bieżący dialog z pracownikami w sposób formalny (komunikując ważne dla Grupy kwestie) i nieformalny (wysłuchuje opinii na temat ważnych dla pracowników spraw). W związku z tym, że w obszarze pracowniczym istnieje ryzyko niepokoju pracowniczych Grupa prowadzi politykę otwartych drzwi działu personalnego oraz dyrektorów zarządzających daną jednostką organizacyjną. Struktura organizacyjna poszczególnych spółek Grupy pozwala na bezpośredni kontakt z lokalnym Zarządem lub Dyrektorem Zarządzającym.

6.4. BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY (BHP)

Grupa nie ma wdrożonej sformalizowanej polityki w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, ale zapewnienie pracownikom odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa i higieny w miejscu pracy stanowi dla Grupy Mercator Medical wartość fundamentalną. W swoich działaniach Grupa opiera się na obowiązujących lokalnie przepisach prawnych regulujących kwestie bezpieczeństwa pracy.

Wiodącym wymaganiami zarządzania bezpieczeństwem jest właściwa identyfikacja zagrożeń i ocena ryzyka oraz określenie odpowiednich środków kontroli. Ocena ryzyka obejmuje wszystkie stanowiska pracy występujące w Grupie (stanowiska robotnicze, kierownicze i administracyjno-biurowe).

W efekcie identyfikacji i oceny ryzyka zawodowego dla pracowników pracujących w spółkach dla każdego stanowiska pracy identyfikowane są zagrożenia oraz przypisane środki kontroli ryzyka eliminujące lub zmniejszające jego poziom. Są to wytyczne służące właściwej organizacji pracy oraz zapewnienia bezpieczeństwa na stanowiskach pracy. Za identyfikację i ocenę ryzyka zawodowego na stanowiska pracy w spółkach Grupy, odpowiada powołany do tego zespół oraz kadra kierownicza lub tylko Dyrektor Zarządzający, w przypadku małych spółek. Wyniki oceny ryzyka, wraz z ustalonymi środkami kontroli brane są pod uwagę przy ustanawianiu, wdrażaniu i utrzymywaniu zarządzania bezpieczeństwem. Takie podejście gwarantuje pracownikom Grupy właściwe rozpoznawanie i kontrolowanie ryzyka oraz poprawę efektywności w obszarze bezpieczeństwa i higieny pracy.

Pracownicy pełniący zadania służby BHP w spółkach stosują metody prewencyjne, które pomagają przeciwdziałać wypadkom przy pracy, tj.:

- przeprowadzanie szkoleń w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy: wstępnych, okresowych i tematycznych według określonych programów;
- tworzenie instrukcji stanowiskowych BHP do maszyn i urządzeń, procesów pracy, udzielania pierwszej pomocy, postępowania w sytuacji wystąpienia sytuacji awaryjnej i zapoznawania z ich treścią pracowników;
- opracowywanie listy ryzyk zawodowych na stanowiskach pracy;

- analiza zagrożeń związanych z wykonywanymi czynnościami na rzecz pracodawcy oraz wskazanie sposobów ochrony przed tymi zagrożeniami, działań profilaktycznych w celu uniknięcia niepożądanych zdarzeń wypadkowych;
- przeprowadzanie kontroli w obszarach organizacyjnych Spółki w zakresie przestrzegania przepisów BHP i PPOŻ. w tym kontrole regałów wysokiego składowania na halach magazynowych (tygodniowe, roczne), wskazywanie nieprawidłowości oraz wyznaczanie terminów do wykonania ewentualnych działań naprawczych;
- wydawanie pracownikom odzieży roboczej, butów ochronnych oraz adekwatnych do zagrożeń środków ochrony indywidualnej, zgodnie z obowiązującymi normami przydziału;
- dokonywanie okresowych przeglądów i konserwacji maszyn i urządzeń np. wózków podnośnikowych z mechanicznym napędem podnoszenia
- dokonywanie okresowych kontroli podręcznego sprzętu ppoż. (w tym gaśnic GP6ABC, GS5), pomiarów ciśnieniowych hydrantów wewnętrznych i zewnętrznych, systemów automatycznego alarmowania w przypadku wystąpienia sytuacji awaryjnej.

Ich zadaniem jest także reagowanie w przypadku wystąpienia zdarzeń wypadkowych dotyczących pracowników oraz ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy, a także wdrożenie działań naprawczych opartych na informacjach zawartych w sporządzonych protokołach.

Wskaźnik
S.4.1.
S.4.3.

W roku 2018 w Grupie miały miejsce trzy wypadki przy pracy (zakład produkcyjny w Tajlandii), które polegały na:

- upadku z wysokości, którego skutkiem była śmierć pracownika zajmującego się obsługą linii produkcyjnej - przyczyną wypadku była nieostrożność i brawura pracownika, niewzięcie pod uwagę zagrożeń oraz brak właściwej koncentracji, niestosowanie się do zasad bezpieczeństwa;
- oparzeniu stopy iskrą elektryczną, przyczyną było niezastosowanie się pracownika do przepisów i wykonywanie pracy w sposób niezgodny z przepisami bez zastosowania środków ostrożności
- chemicznym oparzeniu obszaru twarzy i szyi pracownika, przyczyną był brak przestrzegania przez pracownika zasad BHP i praca bez odpowiedniego zabezpieczenia.

W związku z powyższymi zdarzeniami wypadkowymi, zostały zastosowane środki zaradcze mające na celu wykluczenie występowania takich zdarzeń w przyszłości. Zostały przeprowadzone ponowne szkolenia dotyczące bezpieczeństwa pracy i obowiązku korzystania ze środków ochrony indywidualnej. Osoby nadzorujące pracę dostały zalecenia o dokładnym sprawdzaniu stopnia zabezpieczenia pracowników. Wykonano też prace utrudniające podejmowanie ryzykownych działań przez pracowników (montaż barier utrudniających skracanie drogi).

Wskaźnik S.4.2. Wskaźnik częstości wypadków pracowników Grupy w roku 2018 (liczba wypadków na 1 000 osób zatrudnionych) wyliczony wg poniższego wzoru w 2018 roku wyniósł **2,3**. Wskaźnik ten w roku 2017 wyniósł **3,2** przy takiej samej liczbie wypadków w ciągu roku.

$$\text{Wskaźnik częstości wypadków} = \frac{\text{Liczba wypadków w roku}}{\text{Liczba pracowników}} \times 1000$$

Wskaźniki S.4.4. łączna liczba dni niezdolności do pracy spowodowanej wypadkami wśród pracowników w roku 2018 wyniosła 14 dni, w roku poprzednim łączna liczba dni niezdolności do pracy spowodowanej wypadkami wyniosła 165 dni.

Wskaźniki S.4.5. Wskaźnik ciężkości wypadków pracowników zatrudnionych w spółkach Grupy w roku 2018 (liczba dni niezdolności na liczbę wypadków) w 2018 roku wyniósł **7**, w roku 2017 wskaźnik ten wyniósł **55**.

Wskaźnik S.4.9. Do najczęstszych przyczyn wypadków przy pracy pracowników Grupy należą:

- nieprzestrzeganie przepisów i zasad pracy,
- wykonywanie przy włączonej maszynie działań, które nie powinny być wykonywane,
- lekceważenie zagrożenia,
- niedostateczna koncentracja uwagi na wykonywanej czynności,
- pośpiech w wykonywaniu pracy,
- niewłaściwe tempo pracy.

Spółki Grupy zapewniają szkolenia swoim pracownikom zgodnie z wymaganiami i częstotliwością wynikającymi z przepisów prawa obowiązujących w kraju, gdzie zlokalizowana jest spółka. Szkolenia odbywają się w czasie pracy i na koszt pracodawcy.

6.5. ROZWÓJ I EDUKACJA

Wskaźnik S.5.1. Inwestowanie w kapitał ludzki jest postrzegane przez Grupę jako bardzo ważny element polityki personalnej – rozwój Grupy jest zwierciadłem rozwoju i kondycji pracowników. Na każdego pracownika w Grupie przypadło w roku 2018 średnio **1,4** dnia szkoleniowego, w roku poprzednim było to średnio **2,3** dnia szkoleniowego na pracownika. W roku 2018 wskaźnik ten uległ zmniejszeniu, co spowodowane jest dużym wzrostem zatrudnienia. Rozwój Grupy uzależniony jest w dużej mierze od edukacji i rozwoju pracowników, w związku z tym władze spółek starają się zapewnić pracownikom odpowiednią ilość szkoleń.

Grupa nie ma przyjętej formalnej polityki w zakresie rozwoju i edukacji, w każdej ze spółek wchodzących w skład Grupy ta kwestia regulowana jest wewnętrznymi regulaminami i procedurami, celem których jest stworzenie jasnych i przejrzystych zasad rozwoju zawodowego pracowników, gwarantujących profesjonalizm i fachowość w funkcjonowaniu Grupy.

Dla przykładu w Jednostce Dominującej istnieje procedura, która określa zasady kierowania pracownikami na szkolenia, wspomagające ich rozwój zawodowy.

Pracownicy mogą uczestniczyć w różnych rodzajach szkoleń, w zależności od potrzeb, są to:
Szkolenia zewnętrzne - szkolenia prowadzone przez dostawców zewnętrznych (firmy szkoleniowe, trenerzy): grupowe (dla grupy pracowników), indywidualne (dla konkretnego pracownika).

Szkolenia wewnętrzne - szkolenia prowadzone przez trenerów wewnętrznych.

Szkolenie specjalistyczne - obejmujące wąski i kierunkowy zakres tematyczny lub wiedzę ekspercką w definiowalnym zakresie.

Szkolenia produktowe - specjalna grupa szkoleń wewnętrznych, obejmująca wiedzę na temat asortymentu oferowanego przez Grupę niezbędną do prawidłowego wykonywania obowiązków przez pracownika.

Wśród pracowników lub współpracowników Jednostki Dominującej zostali wytypowani trenerzy wewnętrzni, którzy posiadają specjalistyczną wiedzę oraz umiejętności do przeprowadzania szkoleń wewnętrznych.

6.6. ZARZĄDZANIE RÓŻNORODNOŚCIĄ

Wskaźnik S.6.1. Do roku 2018, w Grupie nie funkcjonowała formalna procedura antymobbingowa ze względu na dotychczasowy, bezproblemowy, ponad 20-letni okres funkcjonowania Grupy, w którym nie odnotowano żadnych przypadków dyskryminacji, mobbingu czy też molestowania.

Pomimo powyższego, spółka Mercator Medical SA, mając na uwadze dobro pracowników, zdecydowała się na wprowadzenie w 2018 roku oficjalnej procedury przeciwdziałania mobbingowi, która ma na celu:

- przeciwdziałanie zdarzeniom niepożądanym w miejscu pracy lub w związku z pracą
- określenie sposobu postępowania w przypadku wystąpienia zdarzeń niepożądanych
- wspieranie działań mających na celu budowanie i umacnianie pozytywnych relacji interpersonalnych między Pracownikami

Pracodawca, wprowadzając w życie tę procedurę, miał na celu zapewnienie prawidłowego funkcjonowania zakładu pracy bez przejawów mobbingu, dyskryminacji, molestowania, molestowania seksualnego oraz innych zachowań negatywnych. Równocześnie, tworząc opisywaną procedurę, władze spółki dały wyraz zdecydowanego sprzeciwu i nietolerancji wobec tego typu zjawisk i zachowań.

Kluczowy dla Grupy jest równy dostęp do stanowisk, do awansu, a także jednolite zasady wynagradzania niezależne od płci, wieku, niepełnosprawności, religii, narodowości, rasy, przekonań politycznych, wyznania, orientacji seksualnej itd.

Wskaźnik S.6.2. Grupa nie zanotowała w 2018 roku żadnego przypadku dyskryminacji, mobbingu, molestowania seksualnego itp. Podobnie było w roku poprzednim.

Wskaźnik S.6.4. Grupa wybiera dostawców o ustalonej dobrej renomie na lokalnym i międzynarodowym rynku producenckim. Przed dokonaniem wyboru dostawcy zazwyczaj przeprowadzany jest co najmniej jeden kompleksowy audyt zakładu produkcyjnego mający na celu potwierdzenie właściwości wszystkich procedur i ich zgodności z obowiązującymi standardami, biorąc pod uwagę również potencjalne niezgodności z powszechnie przyjętymi standardami zatrudniania

i warunków pracy (np.: godziny pracy, warunki socjalne itp.) w audytowanych jednostkach. Oczywiście jest, że każdy dostawca Grupy poddawany jest lokalnej kontroli administracyjnej zgodnej z obowiązującym prawem krajowym oraz audytom właściwej jednostki notyfikowanej.

6.7. PRAWA CZŁOWIEKA

Grupa nie wdrożyła formalnej polityki w zakresie poszanowania praw człowieka, ale w swojej działalności kieruje się ogólnymi zasadami wskazanymi przez prawo krajowe i prawo międzynarodowe. Grupa kieruje się podstawową zasadą, że każdej osobie przysługują prawa człowieka, a ich źródłem jest godność ludzka. Prawa te mają charakter:

- powszechny - obowiązują na całym świecie i przysługują każdemu człowiekowi;
- przyrodzony – przysługują każdemu od chwili urodzenia;
- niezbywalny – nie można się ich zrzec;
- nienaruszalny – istnieją niezależnie od władzy i nie mogą być przez nią dowolnie regulowane;
- naturalny – obowiązują niezależnie od ich potwierdzenia przez władze państwową
- niepodzielony – wszystkie stanowią integralną i współzależną całość.

Wskaźnik S.7.3. Umowy z dostawcami zazwyczaj nie zawierają klauzul odnoszących się do praw człowieka. Zawarte umowy z niektórymi dostawcami gwarantują Spółce nieskrępowaną możliwość audytów i kontroli zgodności z obowiązującym prawem, także niezapowiedzianych, dotyczących wszelkich aspektów działania dostawcy.

Wskaźnik S.7.4. Grupa wybiera dostawców o ustalonej dobrej renomie na lokalnym i międzynarodowym rynku producenckim. Przed dokonaniem wyboru dostawcy zazwyczaj przeprowadzany jest co najmniej jeden kompleksowy audyt zakładu produkcyjnego mający na celu potwierdzenie właściwości wszystkich procedur i ich zgodności z obowiązującymi standardami, także obecności i pracy nieletnich w kontrolowanych jednostkach. Dodatkowo, podczas corocznych wizyt w fabrykach dostawców sprawdzane są zmiany w warunkach pracy i uciążliwość produkcji dla otoczenia. Oczywiście jest, że każdy dostawca Grupy poddawany jest lokalnej kontroli administracyjnej zgodnej z obowiązującym prawem krajowym oraz audytom właściwej jednostki notyfikowanej.

Wskaźnik S.7.1. W spółkach Grupy nie odnotowano przypadków łamania praw człowieka, a przeprowadzane audyty u dostawców nie wskazywały również na tego typu działania. W łańcuchu dostaw dla Grupy uczestniczą firmy z krajów azjatyckich, gdzie ryzyko braku poszanowania praw człowieka istnieje, dlatego też kwestia ta jest brana pod uwagę podczas audytów u dostawców.

Dodatkowo weryfikujemy wszelkie doniesienia na temat (w tym również i medialne) braku poszanowania praw człowieka u dostawców z którymi współpracujemy. Informacje, które docierają do naszych pracowników odpowiedzialnych za kontakt z dostawcami są sprawdzane i wyjaśniane na bieżąco. W roku 2018 pojawiły się informacje o niewłaściwym traktowaniu zagranicznych pracowników w przypadku dwóch dostawców grupy Mercator Medical (Top Glove Sdn. Bhd Malezja oraz YTY Group Malezja). Doniesienia te zostały zweryfikowane jako nieprawdziwe. Żaden z wymienionych dostawców nie naruszył prawa w zakresie zatrudniania zagranicznych czy też lokalnych pracowników.

6.8. PRACA DZIECI I PRACA PRZYMUSOWA

Grupa nie wdrożyła formalnej polityki w zakresie poszanowania praw człowieka, w szczególności w zakresie przeciwdziałania wyzyskowi ekonomicznemu dzieci oraz nie korzystania z pracy przymusowej czy obowiązkowej. W swojej działalności Grupa kieruje się ogólnymi zasadami wskazanymi przez prawo krajowe i prawo międzynarodowe w tym zakresie. Grupa kieruje się podstawową zasadą, że praca dzieci i praca przymusowa są w spółkach Grupy niedozwolone. Każda osoba zatrudniona w Grupie ma prawo do godziwego wynagrodzenia za swoją pracę, a wynagrodzenie nie może być niższe niż wynika to z obowiązujących lokalnie przepisów.

Wskaźnik S.8.4. Grupa wybiera dostawców o ustalonej dobrej renomie na lokalnym i międzynarodowym rynku producenckim. Przed dokonaniem wyboru dostawcy zazwyczaj przeprowadzany jest co najmniej jeden kompleksowy audyt zakładu produkcyjnego mający na celu potwierdzenie właściwości wszystkich procedur i ich zgodności z obowiązującymi standardami, także obecności i pracy nieletnich w kontrolowanych jednostkach. Dodatkowo, podczas corocznych wizyt w fabrykach dostawców sprawdzane są także zmiany w warunkach pracy i uciążliwość produkcji dla otoczenia. Oczywiście jest, że każdy dostawca Grupy poddawany jest lokalnej kontroli administracyjnej zgodnej z obowiązującym prawem krajowym oraz audytem właściwej jednostki notyfikowanej.

Wskaźnik S.8.1. W spółkach Grupy nie odnotowano przypadków łamania praw dzieci ani wykorzystywania pracowników do pracy przymusowej, a przeprowadzane audyty u dostawców nie wskazywały również na tego typu działania. W łańcuchu dostaw dla Grupy uczestniczą firmy z krajów azjatyckich, gdzie ryzyko zatrudniania dzieci istnieje dlatego też kwestia ta jest brana pod uwagę podczas audytów u dostawców.

6.9. SPOŁECZNOŚCI LOKALNE I ZAANGAŻOWANIE SPOŁECZNE

Wskaźnik S.9.1. Spółki należące do Grupy Kapitałowej nie przyczyniają się poprzez swoją działalność operacyjną do niezadowolenia i nie przysparzają jakichkolwiek uciążliwości dla lokalnych społeczności.

Wskaźnik S.9.2. W roku 2018 w spółce produkcyjnej w Tajlandii odnotowano jeden przypadek skargi zgłoszonej przez lokalne społeczności, który był związany z kolorem odprowadzanej wody po procesie produkcyjnym. Problem ten został zbadany, rozwiązany i nie odnotowano innych skarg w tym zakresie.
Nie odnotowano innych skarg zgłaszanych przez społeczności lokalne, na które oddziałuje Grupa.

Wskaźnik S.9.3. Spółki Grupy angażują się w działania prospołeczne, w tym także na takie, które skierowane są do lokalnej społeczności.

Grupa Mercator Medical odpowiedzialna jest za partnerów społecznych, promuje minimalizację ryzyka zakażeń, wspiera działalność edukacyjną powiązaną z jednorazowymi produktami medycznymi oraz integrację środowiska medycznego. Najważniejszymi wartościami są przy tym uczciwość, otwartość i wzajemny szacunek.

Jednostka Dominująca wspiera produktowo instytucje organizujące kursy pierwszej pomocy medycznej oraz szkolenia młodych medyków, którzy doskonalą umiejętności szycia chirurgicznego. Wpieraną jest też działalność edukacyjna szkół medycznych poprzez włączanie się w akcje informacyjne dotyczące właściwego stosowania jednorazowych wyrobów medycznych.

Mercator Medical S.A. od kilku lat jest jednym z członków wpierających Polskie Stowarzyszenie Pielęgniarek Epidemiologicznych. Dzięki temu, Spółka wspiera realizację celów statutowych tych opiniotwórczych stowarzyszeń zmierzających m.in. do: rozwoju pielęgniarstwa epidemiologicznego, określania standardów kształcenia, podejmowania inicjatyw i promocji skutecznych rozwiązań z zakresie profilaktyki i zwalczania zakażeń szpitalnych, integracji środowiska, czy podejmowania prac badawczych i naukowych z zakresu higieny i epidemiologii

Spółki Grupy są sponsorem wielu konferencji i targów z zakresu wiedzy prewencji zakażeń wewnątrzszpitalnych (HAI) przy jednoczesnej redukcji związanych z nimi kosztów. Pracownicy prowadzą prelekcje podnoszące kwalifikacje personelu medycznego w zakresie przeciwdziałania zakażeniom z wykorzystaniem jednorazowych wyrobów medycznych. Czynnicy uczestniczą w spotkaniach środowiska medycznego, zwłaszcza służb epidemiologicznych, dzieląc się wiedzą merytoryczną związaną z jednorazowymi wyrobami medycznymi. Grupa wspiera produktowo instytucje organizujące imprezy prozdrowotne, podczas których promowany jest zdrowy styl życia.

W Polsce od lat Grupa wspiera produktowo medyczne zabezpieczenie Pol'and'Rock Festival, pamięta o ludziach starszych, przekazując produkty Domom Pomocy Społecznej, oraz o chorych dzieciach, wspierając przedstawienia teatralne w szpitalach. Od 2014 roku jest współorganizatorem Pikniku na Zdrowie wraz z udziałem lekarzy, pielęgniarek, studentów i pracowników administracyjnych Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego dla wszystkich mieszkańców Trójmiasta. W trakcie Pikniku na Zdrowie zachęcamy mieszkańców do badań profilaktycznych, aktywności fizycznej i zdrowego odżywiania się (m.in. istnieje możliwość zbadania poziomu cholesterolu i glukozy we krwi, można wykonać przegląd zębów, dowiedzieć się jak skutecznie rzucić palenie, nauczyć się zaopatrywać rany i udzielać pierwszej pomocy). Badania profilaktyczne wykonywane są bezpłatnie przy udziale produktów z oferty Grupy.

Nawiązujemy współpracę z organizacjami pozarządowymi i stowarzyszeniami, aby poszerzać naszą wiedzę i realizować misję partnera w profilaktyce zakażeń wewnątrzszpitalnych i ochrony środowiska. Pracownicy Grupy często udzielają specjalistycznej wiedzy mniejszym podmiotom oraz pracownikom medycznym.

W roku 2018 Spółka Dominująca organizowała bezpłatne szkolenia online dla personelu medycznego w Polsce. Tematyką szkoleń były zmiany dotyczące nowych przepisów dla Środków Ochrony Indywidualnej (ŚOI) – informacja o bezpłatnych szkoleniach dotarła do 7500 osób ze środowiska medycznego.

Spółka w Polsce od 2017 roku jest zaangażowana w zbiórkę makulatury w ramach Kampanii Stop Kulturze Marnotrawienia. Środki ze zbiórki makulatury pozyskane w kampanii przeznaczone na zakup książek dla bibliotek publicznych w 314 powiatach w Polsce.

Jedną z wartości wyznawanych przez Mercator Medical jest przemyślane bezpieczeństwo ludzi. Dlatego Zarząd Spółki od 2017 roku zdecydował się sponsorować wybranych

obiecujących zawodników triala – dyscypliny sportów motorowych w ramach projektu Mercator Trial i promować tę dyscyplinę w Polsce we współpracy z Automobilklubem Krakowskim. Współpraca trwała przez cały rok 2018 i trwa do dnia dzisiejszego.

Spółka w Tajlandii wspiera miejscową ludność i społeczność poprzez udział w sprzątaniu miejsc kultu religijnego, przekazywanie datków na cele religijne, wsparcie Tajskiego Czerwonego Krzyża oraz w akcjach oddawania krwi.

6.10. PRZECIWDZIAŁANIE KORUPCJI

Wskaźnik S.10.1. Nadużycia i korupcja stanowią niebezpieczne zjawisko w wielu przedsiębiorstwach, które mogą powodować straty finansowe i wizerunkowe, a ponadto zakłócają prawidłowe działanie zjawiska konkurencji i obniżają morale pracowników.

Rozbudowana struktura Grupy, która prowadzi działalność w różnych krajach na różnych kontynentach niesie ryzyko pojawienia się zdarzeń korupcyjnych. Szczególnie narażeni są na nie pracownicy działów zakupów i działów sprzedaży, ponieważ to oni mają bezpośredni kontakt z przedstawicielami podmiotów zewnętrznych, mogących oferować korzyści materialne za umożliwienie współpracy ze spółkami Grupy lub oczekującymi takich korzyści. Zaistnienie tego rodzaju zjawiska mogłoby mieć negatywne skutki wizerunkowe dla Grupy, która jest uczestnikiem przetargów publicznych, mogłoby również przynieść skutki w postaci zawarcia niekorzystnych kontraktów na warunkach nierynkowych. W zasadzie na każdym obszarze działalności Grupy takie ryzyko występuje jednak jest ono ograniczone poprzez działania kontrolne prowadzone w Grupie, a także przez sformalizowanie i opisanie w procedurach kolejnych kroków postępowania w kluczowych procesach realizowanych w organizacji, np.: w procesie realizacji zamówień, w procesie reklamacji, w procesie dokonywania zapłat za zakupy. Grupa zarządza tym ryzykiem, poprzez właściwy dobór pracowników zatrudnionych na kluczowych stanowiskach, jak również poprzez działania monitorujące przestrzeganie procedur wewnętrznych.

Dodatkowo w 2018 roku trwały prace nad opracowaniem Kodeksu Etycznego, który zaczął obowiązywać w Grupie od 2019 roku. Sformalizowanie tego typu kodeksu zdaniem Zarządu ograniczy również ryzyko korupcji.

Grupa nie posiada sformalizowanej polityki dotyczącej kwestii przeciwdziałania korupcji, niemniej jednak z punktu widzenia Grupy niezbędne jest podejmowanie działań prewencyjnych i kontrolnych w tym zakresie, głównie ze względu na negatywne skutki jakie mogłoby wywołać zjawisko korupcji zarówno ze względu na skutki finansowe jak i wizerunkowe. Rolę kontrolną w tym zakresie pełnią służby kontrolingowe, analizujące wyniki spółek. W ramach procesu monitorowania, analizy i oceny bieżącego stanu spółek, kontroling prowadzi szereg działań mających na celu wykrywanie zakłóceń i nieprawidłowości w przebiegu zdarzeń gospodarczych.

Wskaźnik S.10.2. W latach 2018 i 2017 spółki Grupy nie zanotowały przypadków zachowań noszących znamiona korupcji.

6.11. BEZPIECZEŃSTWO PRODUKTÓW I KONSUMENTÓW

Działając w branży jednorazowych wyrobów medycznych, Grupa jako producent i dystrybutor tych wyrobów bierze na siebie odpowiedzialność za bezpieczeństwo, a nawet za zdrowie i życie użytkownika. W związku z powyższym ważnym czynnikiem jest dla Grupy jakość produktów, która wprost wpływa na bezpieczeństwo końcowego użytkownika. Pracownicy spółek w Grupie zwracają szczególną uwagę na jakość na każdym etapie rozwoju produktu, jego wytwarzania, magazynowania, dystrybucji i sprzedaży.

Poprzez stosowanie przyjaznych dla użytkowników opakowań i przygotowywanie materiałów informacyjnych, Grupa dba o rzetelną i przejrzystą informację o sprzedawanych towarach. Stale podnoszony jest standard jakościowy oferowanych produktów. Informacja o towarze przekazywana jest w postaci systemu znormalizowanych i autorskich piktogramów oraz dodatkowej szczegółowej tekstowej informacji. Opakowania produktów tworzą spójny system i uwzględniają zbiór stałych informacji przydatnych dla użytkowników.

W ofercie sprzedażowej Grupy są głównie wyroby medyczne oraz środki ochrony indywidualnej. Obie grupy produktów są regulowane poprzez wymagania określone stosownych aktach prawnych, dyrektywie i rozporządzeniu;

Środki Ochrony Indywidualnej

Rozporządzenie (UE) 2016/425 w sprawie środków ochrony indywidualnej.

21 kwietnia 2018 roku, weszło w życie nowe Rozporządzenie (UE) 2016/425 w sprawie środków ochrony indywidualnej, które uchylilo, obowiązującą do tego dnia Dyrektywę 89/686/EWG.

Rok 2019 będzie okresem przejściowym: środki ochrony indywidualnej, które spełniają wymagania dyrektywy będą mogły być wprowadzane do obrotu. Certyfikaty badania typu WE wydane na podstawie dyrektywy zachowają ważność do dnia 21 kwietnia 2023 r., chyba że ich ważność wygaśnie przed tą datą.

Wyroby medyczne

Dyrektywa 93/42/EWG dotycząca wyrobów medycznych (zwana w skrócie dyrektywą MDD).

W wyniku przeprowadzonej przy udziale jednostek notyfikowanych oceny zgodności wytwarzanych wyrobów medycznych spełniających wymagania Dyrektywy dla wyrobów medycznych 93/42/EEC, Mercator Medical S.A. posiada prawo nadawania im znaku CE.

Obecnie stosowane certyfikaty:

Numer Jednostki CE	Nazwa jednostki	Numer certyfikatu	Wyrób medyczny/przedmiot certyfikatu
2460	DNV GL NEMKO PRESAFE AS	11643-2017-CE-POL-NA-PS	Jałowe i niejałowe materiały opatrunkowe
2460	DNV GL NEMKO PRESAFE AS	11711-2017-CE-POL-NA-PS	Rękawice Chirurgiczne
2274	TUV Nord Polska Sp. z o.o.	TNP/MDD/0212/4578/2017	Obłożenia pola operacyjnego
2274	TUV Nord Polska Sp. z o.o.	TNP/MDD/0212/4578/2017-001	Jałowe i niejałowe materiały opatrunkowe (COTTON)

Dbając o bezpieczeństwo oferowanych produktów, Spółka sprawuje nadzór nad wyborem i oceną dostawców zgodnie z obowiązującą procedurą wewnętrzną, która uwzględnia kryteria wyboru dostawców w oparciu o:

- ocenę jakości produktów,
- ocenę dokumentacji warunkującej jakość produktów wytwarzanych przez potencjalnego dostawcę zgodnie z Dyrektywą Rady 93/42/EWG dotyczącą wyrobów medycznych oraz Dyrektywą 89/686/EWG dotyczącą środków ochrony indywidualnej, ocenę warunków produkcji, ocenę ofert handlowych.

Celem Spółki jest pozyskiwanie produktów zgodnie z obowiązującą procedurą wewnętrzną poprzez stosowanie najlepszych profesjonalnych praktyk zakupowych oraz opracowywanie i wdrażanie zintegrowanych strategii składania zamówień, które wspierają firmę w zaspakajaniu potrzeb klientów oraz zapewniając ciągłość sprzedaży.

Spółki Grupy jako wytwórcy i dystrybutorzy wyrobów medycznych i środków ochrony indywidualnej są zobligowane do zbierania informacji zwrotnych z rynku na temat oferowanych produktów (nadzór poprodukcyjny/posprzedażowy). Wymóg ten przyczynił się do opracowania wewnętrznego systemu PMS - Post Market Surveillance.

Celem systemu jest pozyskiwanie i przegląd doświadczeń z fazy poprodukcyjnej i posprzedażowej oferowanych produktów na temat bezpieczeństwa i skuteczności wyrobu/ów przy wykorzystaniu następujących procesów i narzędzi:

- zarządzanie reklamacjami,
- nadzór nad dostawcami,
- komunikacja z instytucjami nadzoru,
- wysyłanie notatek doradczych zgodnie z postanowieniami wewnętrznej procedury,
- badanie satysfakcji klientów,
- przegląd komunikatów bezpieczeństwa na stronie internetowej URPL¹² pod kątem uzyskania informacji dotyczących wyrobów medycznych tożsamych lub zbliżonych, wprowadzanych na rynek przez konkurencyjne firmy.

Spółki Grupy monitorują jakość wprowadzanych na rynek produktów i powiązanych z nimi działań marketingowych.

Informacje na temat oferowanych wyrobów są zbierane przez Przedstawicieli Handlowych oraz Managerów Produktów, których zadaniem jest również edukowanie klientów w zakresie bezpieczeństwa użytkowania wyrobów medycznych i środków ochrony indywidualnej.

Szczególnym rodzajem informacji zwrotnych są reklamacje zgłaszane przez Klientów.

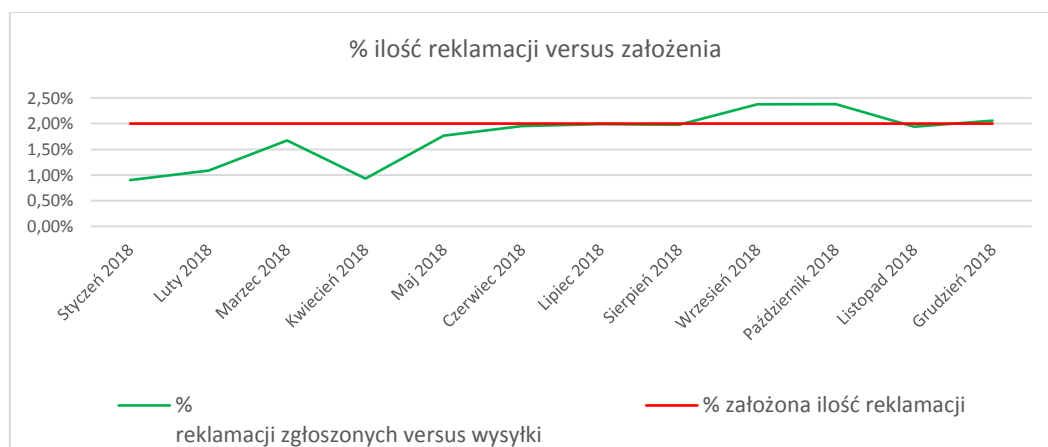
W 2018 roku, suma wszystkich zgłoszonych reklamacji w Polsce wynosiła 1 068 w stosunku do 61 033 wysyłek. Liczba reklamacji, w miesiącach wrzesień 2018, październik 2018, grudzień 2018, przekroczyła założoną granicę 2% w stosunku do ilości wysyłek w danym miesiącu. W związku z tym konieczne było wdrożenie działań doskonalących i zapobiegawczych, które przyczynią się do skutecznego obniżenia poziomu reklamacji od pierwszego kwartału 2019. Dla porównania w roku poprzednim suma wszystkich zgłoszonych reklamacji w Polsce wynosiła 638 w stosunku do 52 178 wysyłek. Liczba reklamacji utrzymywała się przez cały rok poniżej założonej granicy bezpieczeństwa, czyli 2% w stosunku do ilości wysyłek.

¹² Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych

W 2018 roku reklamacje są kwalifikowane do czterech różnych kategorii: reklamacje ilościowe, jakościowe transportowe oraz inne. Kategoria reklamacji „inne” została wprowadzona pod koniec trzeciego kwartału 2018 roku, jako wynik obserwacji różnorodnych zgłoszeń z rynku i chęci ich głębszej analizy.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące reklamacji na rynku w Polsce za rok 2018:

Miesiąc	Ilość reklamacji ilościowych	Ilość reklamacji jakościowych	Ilość reklamacji transportowych	Ilość reklamacji innych	SUMA zgłoszonych reklamacji	Ilość wysyłek	Ilości reklamacji w stosunku do ilości wysyłek	Założony bezpieczny wskaźnik ilości reklamacji w stosunku do ilości wysyłek
01/2018	26	11	11	-	48	5 331	0,90%	2,00%
02/2018	35	4	12	-	51	4 691	1,09%	2,00%
03/2018	45	16	22	-	83	4 962	1,67%	2,00%
04/2018	26	15	10	-	51	5 490	0,93%	2,00%
05/2018	46	26	17	-	89	5 050	1,76%	2,00%
06/2018	74	13	24	-	111	5 688	1,95%	2,00%
07/2018	65	22	13	-	100	5 020	1,99%	2,00%
08/2018	66	14	18	-	98	4 962	1,98%	2,00%
09/2018	82	11	20	8	121	5 098	2,37%	2,00%
10/2018	75	15	16	31	137	5 759	2,38%	2,00%
11/2018	67	14	11	6	98	5 051	1,94%	2,00%
12/2018	63	9	6	3	81	3 931	2,06%	2,00%
SUMA	670	170	180	48	1 068	61 033		

Reklamacje są analizowane pod kątem zgłaszanych problemów. Tam gdzie jest to możliwe są wdrażane działania korygujące i/lub zapobiegawcze.

Wskaźnik S.11.1.

W latach 2018 i 2017 roku nie został zarejestrowany, ani zgłoszony, żaden incydent medyczny¹³, co jest potwierdzeniem prowadzenia skutecznych działań mających na celu przede wszystkim bezpieczeństwo wyrobów oferowanych przez Mercator Medical.

¹³ Jako incydent medyczny zgodnie z definicją z Ustawy o wyrobach medycznych z dnia 20 maja 2010 r. (Dz. U. z 2017, poz. 211 z późniejszymi zmianami) uznaje się:

- wadliwe działanie, defekt, pogorszenie właściwości lub działania wyrobu, jak również nieprawidłowość w jego oznakowaniu lub instrukcji używania, które mogły lub mogły doprowadzić do śmierci lub poważnego pogorszenia stanu zdrowia pacjenta lub użytkownika wyrobu, a w przypadku wyrobu medycznego do diagnostyki in vitro lub wyposażenia wyrobu medycznego do diagnostyki in vitro — pośrednio także innej osoby, lub

Wśród 170 zgłoszonych reklamacji jakościowych w 2018 roku w Polsce nie było takich, które dotyczyłyby produktów zagrażających życiu lub zdrowiu użytkowników. Najczęstszą reakcją Spółki na zgłaszane reklamacje jakościowe jest wymiana towaru gorszej jakości na towar pełnowartościowy. W roku 2018 zmniejszyła się ilość zgłoszonych reklamacji ilościowych w porównaniu do zgłoszonych reklamacji w roku poprzednim. W 2017 roku reklamacji jakościowych odnotowano 203, przy mniejszej liczbie wysyłek zrealizowanych w ciągu roku.

Wskaźnik S.11.2. Spółki Grupy nie ponosiły w 2018 roku, a ni też w 2017 roku żadnych kar za niezgodność z prawem i regulacjami w kwestiach związanych z bezpieczeństwem klientów, nie prowadzono również wobec Spółek żadnych postępowań administracyjnych związanych z bezpieczeństwem oferowanych do sprzedaży produktów.

6.12. KOMUNIKACJA MARKETINGOWA

Grupa prowadzi działania marketingowe, celem których jest przekazywanie informacji o produktach, edukowanie klientów w zakresie bezpiecznego i odpowiedzialnego korzystania z produktów.

Grupa nie opracowała dotychczas formalnej polityki w zakresie etyki w komunikacji marketingowej. W dotychczasowej działalności spółek Grupy ukształtowały się zasady odpowiedzialnej komunikacji marketingowej, które są znane odpowiedzialnym za ten obszar pracownikom. Wszystkie działania marketingowe:

- realizowane są bez używania treści dyskryminujących i kontrowersyjnych, mogących obrażać grupy społeczne lub nadużywać zaufanie odbiorców oraz bez negatywnych emocji,
- muszą być zgodne z przepisami prawa, przyzwoite, zgodne z prawdą i przyjętymi zasadami uczciwej konkurencji i dobrych praktyk handlowych,
- muszą być wyraźnie rozpoznawalne jako komunikat o charakterze marketingowym,
- powinny być przygotowane z należyтым poczuciem odpowiedzialności społecznej,
- nie mogą być nieetyczne ani w żaden inny sposób naruszać ludzkiej godności,
- powinny mieć na względzie lokalną wrażliwość w odniesieniu do wartości kulturowych, płci, rasy, orientacji seksualnej oraz religii,
- nie mogą wykorzystywać tematów, obrazów, symboli lub postaci, które mogą być uznane za sprzeczne z prawem, obraźliwe, uwłaczające, poniżające lub dyskredytujące.

Zawierane umowy sponsoringowe są czytelne i zrozumiałe co do ich charakteru, określają precyzyjnie wszystkie zainteresowane podmioty oraz zobowiązania sponsorowanego. Spółka nie angażuje się w wydarzenia, które mogłyby mieć negatywny wpływ na środowisko naturalne. Działania marketingowe powiązane z produktami są etyczne i nie naruszają interesów innych uczestników rynku.

- techniczną lub medyczną przyczynę związaną z właściwościami lub działaniem wyrobu, która może lub mogła doprowadzić do śmierci lub poważnego pogorszenia stanu zdrowia pacjenta lub użytkownika, a w przypadku wyrobu medycznego do diagnostyki in vitro lub wyposażenia wyrobu.

Zarząd Grupy zidentyfikował ryzyka jakie mogą być związane z prowadzeniem nieodpowiedzialnej komunikacji marketingowej. Mogą to być:

- ryzyko utraty reputacji będące efektem skarg, procesów i sporów z odbiorcami błędnej informacji marketingowej,
- ryzyko finansowe w postaci ewentualnych kar za nieetyczną lub nierzetelną informację o produkcie.

W związku z potrzebą właściwej i rzetelnie przygotowanej informacji marketingowej przygotowano został:

- Przewodnik do stosowania diagnostycznych rękawic nitrylowych w obszarze medycznym na podstawie wybranych procedur - rekomendacje do właściwego użytkowania rękawic nitrylowych w jednostkach służby zdrowia. Jest to materiał informacyjno-edukacyjny powstały w wyniku konsultacji z przedstawicielami służb epidemiologicznych.
- Katalog produktów z wyjaśnieniem norm, piktogramów normatywnych i autorskich stosowanych na opakowaniach rękawic medycznych i ochronnych oraz roboczych. W materiale przedstawiono również rekomendacje do stosowania w różnych branżach oraz do różnych prac.

Informacja o produktach przekazywana jest również poprzez:

- Udział w ogólnokrajowych i regionalnych konferencjach i seminariach z zakresu epidemiologii i redukcji zakażeń w obszarach medycznych. Na takich spotkaniach prowadzona jest prezentacja produktów oraz przekazywane są rekomendacje na temat możliwości zastosowania produktów w różnych obszarach oraz aktywna edukacja w postaci prelekcji.
- Prowadzenie szkoleń dla kluczowych partnerów handlowych oraz użytkowników końcowych nt. właściwego użytkowania produktów oraz obszarów zastosowań.

Wskazane powyżej zasady postępowania w dziedzinie komunikacji marketingowej obowiązują wszystkie spółki handlowe Grupy Kapitałowej, czyli te, które z racji charakteru działalności kierują komunikacją swoich produktów i usług do szerszych grup społeczeństwa. Spójność komunikacji marketingowej w całej Grupie jest nadzorowana przez odpowiednie komórki w Spółce, które opiniują kluczowe projekty marketingowe i sponsoringowe. Wszystkie treści marketingowe przekazywane do klientów są wcześniej weryfikowane i konsultowane z Managerami Jednostki Dominującej.

Wskaźnik S.12.1. W latach 2018 i 2017 Spółki Grupy nie zanotowały przypadków niezgodności z prawem i z regulacjami ani z przyjętymi w Spółce zasadami komunikacji marketingowej (w tym reklamy, promocji, sponsoringu).

Wskaźniki S.12.2. W roku 2018, ani też w roku poprzednim nie były prowadzone wobec spółek żadne postępowania, nie zanotowano też żadnych nałożonych kar finansowych za niezgodność z prawem i regulacjami w kwestiach związanych z rzetelnością i etyką komunikacji marketingowej.

6.13. OCHRONA PRYWATNOŚCI

W dzisiejszej rzeczywistości kwestia bezpieczeństwa danych i ochrony prywatności pracowników i kontrahentów stały się bardzo ważne. Nieuprawnione pozyskiwanie i wykorzystanie danych może nieść poważne zagrożenia. Spółki Grupy chronią dane osobowe pracowników oraz dane swoich kontrahentów wykorzystując do tego celu bezpieczne systemy informatyczne.

Spółki stosują się do lokalnie obowiązujących przepisów prawa w tym obszarze.

Wskaźnik S.13.1. W roku, za który sporządzany jest raport oraz w roku poprzednim nie zanotowano w spółkach Grupy zdarzeń dotyczących wycieku lub nieuprawnionego wykorzystania danych osobowych (klientów, pracowników).

6.14. OZNAKOWANIE PRODUKTÓW

Wzory opakowań wszystkich produktów tworzone są zgodnie z obowiązującą wewnętrzną procedurą na temat zarządzania projektami graficznymi opakowań oraz zgodnie z „Kompendium Opakowania”, gdzie prowadzony jest rejestr zmian we wzorach graficznych opakowań. Oznakowania rękawic jednorazowych oraz jałowych i niejałowych produktów włókninowych i opatrunkowych dystrybuowanych przez Grupę są zgodne z obowiązującymi w Polsce i UE standardami dla wyrobów medycznych i środków ochrony osobistej.

Wersje wzorów używanych grafik są katalogowane i identyfikowalne w postaci informacji o ostatniej rewizji wzoru.

Opakowania przed drukiem zatwierdzane są pod względem merytorycznym przez Managera Produktów, a pod względem graficznym i formalnym przez Specjalistę ds. opakowań. Finalne opakowania dodatkowo są elementem systemu kontroli jakości razem z kontrolą jakości produktów. Ewentualne złe oznaczenia produktu finalnego monitorowane są bezpośrednio przez dział kontroli jakości.

Celem łatwej identyfikacji produktu, jego cech użytecznych wykorzystywane są piktogramy normatywne oraz autorskie oznaczenia. Oznaczenia opisywane są również w instrukcjach użytkownika produktów. Zaimplementowany został również kod kolorystyczny dla poszczególnych rozmiarów rękawic diagnostycznych, ochronnych i roboczych, tzw. system KRK (kodowanie rozmiaru kolorem).

Wprowadzono również nowy system AOR (architektura oferty rękawic), który porządkuje zarówno architekturę marek rękawic, jak również system oznakowania opakowań produktów.

Wskaźnik S.14.1. W 2018 roku odnotowano dwie niespójności etykiety jednostkowej produktów, które ujawniono na etapie kontroli jakości produktów z pakowni podczas ich wprowadzania do magazynu. Niespójność została skorygowana poprzez zmiany etykiety wprowadzone przez personel centrum logistycznego zgodnie z decyzją i wytycznymi osób odpowiedzialnych za marketing produktowy w Grupie.

Dla porównania w roku 2017 zanotowano jedną niezgodność oznakowania na etykiecie jednostkowej produktu.

W obydwu latach nie były to niezgodności krytyczne i nie zagrażały bezpieczeństwu pacjenta i użytkownika.

Wskaźniki W roku 2018 oraz w roku poprzednim nie były prowadzone wobec spółek żadne
S.14.2. postępowania, nie zanotowano też żadnych nałożonych kar finansowych za niezgodność z prawem i regulacjami w kwestiach związanych z niewłaściwym oznakowaniem produktów.

6.15. POZOSTAŁE KWESTIE SPOŁECZNE I RYNKOWE

Spółki z Grupy starają się budować dobre relacje z dostawcami. Spółki handlowe opierają swoje finansowanie na kredycie kupieckim. Mercator Medical S.A., Mercator Medical (Thailand) Ltd., Mercator Medikal OOO (Rosja) oraz Mercator Opero sp. z o.o. korzystają także z kredytu bankowego.

Wskaźniki W roku 2018 i w roku 2017 nie były prowadzone wobec spółek żadne postępowania
S.15.5. administracyjne, nie zanotowano też żadnych nałożonych kar finansowych związanych z zachowaniami antykonkurencyjnymi i antyrynkowymi.

Podpisy Zarządu Mercator Medical S.A.

Prezes Zarządu

.....
Wiesław Żyznowski

Wiceprezes Zarządu

.....
Leszek Michnowski

Członek Zarządu

.....
Witold Kruszewski

Członek Zarządu

.....
Monika Żyznowska

Kraków, 25 marca 2019 roku

SPECYFIKACJA WSKAŹNIKÓW WG SIN

Wskaźnik	Nazwa obszaru / Opis wskaźnika	Strona
	Opis modelu biznesowego i strategicznych kierunków rozwoju	
G.1.1.	Opis przyjętej strategii rozwoju z uwzględnieniem aspektów społecznych i środowiskowych	8
G.1.2.	Charakterystyka przyjętego modelu biznesowego, włączając w to opis łańcucha dostaw, ze szczególnym uwzględnieniem opisu oddziaływania społecznego i środowiskowego	5
	Ład zarządczy	
G.2.1.	Opis struktury zarządczej, zawierający informację o tym czy i jak uwzględnione zostało podejście do zarządzania aspektami niefinansowymi (społecznymi, środowiskowymi), jak wygląda system zarządzania ryzykiem i audytu wewnętrznego,	10
G.2.2.	Wykaz certyfikowanych systemów zarządzania (np. ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001, itd.)	11
G.2.3.	Opis systemu kontroli wewnętrznej, ze wskazaniem monitorowania społecznych i środowiskowych aspektów działalności.	12
	Zarządzanie ryzykiem społecznym i środowiskowym	
G.3.1.	Opis podejścia do zarządzania ryzykiem i uwzględnienia w nim aspektów społecznych i środowiskowych	13
G.3.2.	Lista zidentyfikowanych ryzyk społecznych lub środowiskowych wraz z ich krótką charakterystyką	13
	Zarządzanie etyką	
G.4.1.	Wskazanie czy organizacja posiada formalny Kodeks Etyki lub równoważny dokument odpowiadający na potrzeby organizacji.	14
G.4.2.	Liczba audytów etycznych zrealizowanych u dostawców, liczba audytów zakończonych identyfikacją nieprawidłowości.	*
G.4.3.	Liczba audytów etycznych zrealizowanych w organizacji na żądanie jej odbiorców, liczba audytów zakończonych identyfikacją nieprawidłowości.	*
G.4.4.	Liczba dostawców, którzy podpisali Kartę Etyki / zobowiązanie do przestrzegania standardów etycznych organizacji.	*
G.4.5.	Liczba zgłaszanych skarg potencjalnych naruszeń standardów etycznych (jeśli to możliwe w podziale na zgłoszenia pochodzące z wewnątrz / z zewnątrz organizacji).	*
G.4.6.	Liczba przeprowadzonych szkoleń w obszarze etycznym, liczba osób w nich uczestniczących.	*
G.4.7.	Odsetek (%) umów z kontrahentami, w których znalazła się klauzula odnosząca się do etyki (w ujęciu wartościowym).	*
G.4.8.	Uwzględnienie zasad etyki w polityce kredytowej banków [dotyczy sektora finansowego].	*
	Oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie: surowce i materiały	
E.1.1.	Rodzaj i ilość (np. wg wagi, objętości) wykorzystanego surowca/materiału (z ewentualnym wskazaniem tych ze źródeł odnawialnych / z recydingu / posiadających certyfikaty zrównoważonego rozwoju).	17
E.1.2.	Zużycie kluczowego surowca/materiału na jednostkę produktu lub przychodu (dla poszczególnych kategorii surowców/materiałów)	*
	Oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie: paliwa i energia	
E.2.1.	Całkowite zużycie energii w GJ wg. głównych źródeł jej pozyskania	19
E.2.2.	% energii pochodzącej z odnawialnych źródeł energii (OZE) (energia wodna, energia z biomasy, energia wiatrowa, fotowoltaika, energia geotermalna)	19
E.2.3.	Zużycie energii na jednostkę produktu lub przychodu.	20
	Oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie: woda	
E.3.1.	Całkowite zużycie wody w m ³ (tam gdzie to zasadne, wg źródła).	21
E.3.2.	Wolumen wody odzyskiwanej i ponownie wykorzystywanej.	*
E.3.3.	Zużycie wody na jednostkę produktu lub przychodu.	21

	Oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie: bioróżnorodność	
E.4.1.	Lista i krótka charakterystyka terenów cennych przyrodniczo w sąsiedztwie /sferze oddziaływania przedsiębiorstwa (ze wskazaniem charakteru oddziaływania przedsiębiorstwa na te tereny i siedliska cennej fauny i flory)	*
E.4.2.	Wskazanie typu i częstotliwości prowadzonego monitoringu przyrodniczego.	22
E.4.3.	Opis ewentualnych potwierdzonych straty środowiskowych będących skutkiem działania przedsiębiorstwa.	*
E.4.4.	Opis ewentualnych działań mających na celu monitorowanie stanu środowiska oraz zapobieganie/ograniczenie/rekompensowanie środowisku naturalnemu negatywnych skutków oddziaływania przedsiębiorstwa	22
	Oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie: emisje do atmosfery	
E.5.1.	Masa emitowanych do atmosfery gazów cieplarnianych	23
E.5.2.	Masa pozostałych substancji emitowanych do atmosfery według rodzaju (np. SOx, NOx, PM10, PM2.5)	*
E.5.3.	Emisja gazów cieplarnianych na jednostkę produktu lub przychodu.	*
E.5.4.	Emisja pozostałych substancji na jednostkę produktu lub przychodu	*
	Oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie: odpady i ścieki	
E.6.1.	Całkowita masa odpadów w podziale na niebezpieczne i inne niż niebezpieczne z wyszczególnieniem istotnych ich kategorii.	25,26
E.6.2.	Całkowita masa odpadów w podziale wg metody zagospodarowania.	25,26
E.6.3.	Całkowity wolumen odprowadzanych ścieków ze wskazaniem podziału wg metody oczyszczenia.	25,26
E.6.4.	Emisja odpadów na jednostkę produktu lub przychodu.	*
E.6.5.	Emisja ścieków na jednostkę produktu lub przychodu	*
	Pozostałe aspekty bezpośredniego i pośredniego oddziaływania na środowisko	
E.7.1.	Opis pozostałych istotnych rodzajów zanieczyszczeń środowiska emitowanych przez działalność operacyjną spółki (wraz z mierzalnymi miarami, jeśli to możliwe).	*
E.7.2.	Lista awarii ze skutkiem środowiskowym i ewentualnych skażeń, do których doszło w okresie sprawozdawczym (wraz z opisem ich charakteru).	*
E.7.3.	Lista potencjalnych naruszeń przepisów ochrony środowiska, w związku z którymi wszczęte zostały postępowania administracyjne.	*
E.7.4.	Całkowita kwota prawomocnych kar nałożonych w związku z naruszeniem przepisów ochrony środowiska.	*
E.7.5.	Odsetek (%) umów z kontrahentami, w których znalazła się klauzula odnosząca się do poszanowania środowiska naturalnego (w ujęciu wartościowym).	*
E.7.6.	Liczba audytów pod kątem przestrzegania przepisów ochrony środowiska u podwykonawców.	*
	Rozszerzona odpowiedzialność środowiskowa: produkty i usługi	
E.8.1.	Uwzględnienie ochrony środowiska w polityce kredytowej/pożyczkowej oraz inwestycyjnej [dotyczy sektora finansowego].	*
E.8.2.	Przychody z produktów lub usług, opracowanych z uwzględnieniem kryteriów środowiskowych jako % całkowitych przychodów. [dotyczy sektorów: przemysł; usługi].	*
E.8.3.	Wartość udzielonych kredytów z wcześniejszą oceną ryzyka środowiskowego / wartość portfela ubezpieczeń z wcześniejszą oceną ryzyka środowiskowego [dotyczy sektora: finanse].	*
	Korzystanie z pomocy publicznej i zlecenia publiczne	
S.1.1.	Wartość pomocy publicznej uzyskanej od państwa (wsparcie finansowe i ekwiwalenty dotacji).	26
S.1.2.	Wartość przychodów pochodzących z zamówień publicznych i % udział w całości przychodów.	27
	Poziom zatrudnienia i poziom wynagrodzeń	
S.2.1.	Liczba pracowników w etatach wg typu umowy o pracę (wg. wieku i płci) na koniec okresu sprawozdawczego.	28
S.2.2.	Liczba pracowników w etatach nowozatrudnionych wg typu umowy o pracę (wg. wieku i płci).	30

SPRAWOZDANIE NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH
GRUPY KAPITAŁOWEJ MERCATOR MEDICAL S.A.

ZA OKRES DWUNASTU MIESIĘCY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2018 ROKU

S.2.3.	Liczba pracowników w etatach, którzy odeszli z pracy w raportowanym okresie (wg. wieku i płci).	30
S.2.4.	Liczba osób zatrudnionych na umowy cywilnoprawne wg typu umowy o pracę (wg. wieku i płci) na koniec okresu sprawozdawczego, liczba zawartych umów cywilno-prawnych z osobami fizycznymi w raportowanym okresie, liczba zakończonych umów cywilno-prawnych z osobami fizycznymi w raportowanym okresie.	31
S.2.5.	Liczba pracowników zatrudnionych w outsourcingu.	31
S.2.6.	Liczba pracowników niepełnosprawnych oraz ich % udział w ogóle zatrudnionych .	32
S.2.7.	Przeciętne wynagrodzenie pracowników zatrudnionych na umowy o pracę.	32
S.2.8.	Liczba oraz przeciętne wynagrodzenie obcokrajowców świadczących pracę na rzecz przedsiębiorstwa i pod jego nadzorem (niezależnie czy są pracownikami własnymi, czy podmiotów trzecich, którym zlecana jest praca), pochodzących z krajów znajdujących się w gorszej od Polski sytuacji ekonomicznej lub krajów w których uprawdopodobnione jest łamane praw człowieka wg kraju pochodzenia (np. Białoruś, Ukraina, Rosja, Bułgaria, Rumunia, Mołdawia, Wietnam, Filipiny, Korea Północna, Chiny).	32
S.2.9.	Stosunek przeciętnego wynagrodzenia brutto kobiet do przeciętnego wynagrodzenia brutto mężczyzn w poszczególnych kategoriach zaszerogowania / grupach pracowniczych (np. dyrektorzy, kierownicy, pozostali pracownicy).	32
S.2.10.	Stosunek przeciętnego wynagrodzenia członków zarządu do najniższego uposażenia w przedsiębiorstwie (w przeliczeniu na pełen etat).	*
S.2.11.	Przeciętne wynagrodzenie osób współpracujących w oparciu o umowy cywilnoprawne i świadczących usługi na terenie przedsiębiorstwa.	*
S.2.12.	Przeciętne wynagrodzenie pracowników zatrudnionych w outsourcingu i wykonujących pracę na terenie przedsiębiorstwa.	*
S.2.13.	Łączna wysokość rocznych składek na PFRON.	32
S.2.14.	Odsetek kobiet, które po urodzeniu dziecka i powrocie do pracy, zrezygnowały z pracy w ciągu 12 m-cy od powrotu do pracy.	33
S.2.15.	Informacja na temat dodatkowych świadczeń pozapłacowych dostępnych dla pracowników (np. dodatkowe ubezpieczenie, pakiety medyczne, pracowniczy program emerytalny, akcjonariat pracowniczy, karty uprawniające do korzystania z obiektów sportowych, pożyczki mieszkaniowe).	33
Relacje ze stroną pracowniczą i wolność zrzeszania		
S.3.1.	Liczba działających w spółce związków zawodowych ogółem (reprezentatywnych i pozostałych)	*
S.3.2.	Odsetek (%) pracowników należących do związków zawodowych (tzw. współczynnik uzwiązkowienia).	*
S.3.3.	Liczba akcji strajkowych w ostatnim roku oraz szacunkowy wpływ na wyniki przedsiębiorstwa z tym związane (w przypadku, w którym odnotowano strajki, należy opisać ich przyczynę, formę, czas trwania oraz poczynione ustalenia).	*
S.3.4.	Informacja, czy w zakładzie funkcjonuje procedura zgłaszania skarg i nieprawidłowości („hot line”) i na jakiej podstawie (np. odpowiedniej polityki). Jeśli tak, jaka jest liczba skarg związanych z obszarem praktyk zatrudnienia, które zostały zgłoszone, rozpatrzone i rozwiązane (ile skarg zostało zaraportowanych, a ile rozstrzygniętych w omawianym okresie).	33
S.3.5.	Informacja, czy w zakładzie pracy powołano radę pracowników – a w przypadku innych przedstawicieli niż rada pracowników i związki zawodowe, czy tacy przedstawiciele pracowników zostali powołani w drodze wyborów, w których mogli uczestniczyć wszyscy pracownicy.	34
S.3.6.	Informacja o tym, czy, a jeśli tak, to w jaki sposób oraz z jakimi rezultatami, spółka prowadzi udokumentowany dialog, w formie cyklicznych, sformalizowanych spotkań, mających na celu omówienie wzajemnych oczekiwań oraz charakter najczęściej podnoszonych kwestii i sposobu ustosunkowania się do nich przez władze spółki	34
Bezpieczeństwo i higiena pracy (BHP)		
S.4.1.	Liczba wypadków przy pracy wśród pracowników / wśród pracowników podwykonawców pracujących na terenie zakładu.	35
S.4.2.	Wskaźnik częstości wypadków (wypadki przy pracy na 1000 zatrudnionych).	36
S.4.3.	Liczba wypadków śmiertelnych wśród pracowników / wśród pracowników podwykonawców pracujących na terenie zakładu.	35

S.4.4.	Łączna liczba dni niezdolności do pracy wśród pracowników spowodowanej wypadkami.	36
S.4.5.	Wskaźnik ciężkości wypadków (ilość dni niezdolności/1 wypadek).	36
S.4.6.	Liczba stwierdzonych przypadków chorób zawodowych.	*
S.4.7.	Liczba pracowników pracujących w warunkach przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) lub najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN).	*
S.4.8.	Wykaz najczęstszych przyczyn wypadków przy pracy, kategorii pracy / czynności wykonywanych przez poszkodowanego w chwili wypadku, rodzajów urazów.	*
S.4.9.	Opis stopnia zaangażowania związków zawodowych (jeżeli funkcjonują) w obszarze BHP (np. czy został powołany Społeczny Inspektor Pracy, jak sprawują kontrole nad przestrzeganiem przepisów BHP).	36
S.4.10.	Odsetek (%) umów z kontrahentami, w których znalazła się klauzula odnosząca się do BHP (w ujęciu wartościowym).	*
S.4.11.	Liczba audytów pod kątem przestrzegania zasad BHP u podwykonawców.	*
Rozwój i edukacja		
S.5.1.	Średnia liczba godzin szkoleniowych (lub dni szkoleniowych) na pracownika (wg płci i kategorii pracowników) – dotyczy szkoleń organizowanych przez pracodawcę.	36
S.5.2.	Liczba pracowników podnoszących kwalifikacje zawodowe, którym przysługują określone uprawnienia z tego tytułu w stosunku do pracodawcy (np. urlopy szkoleniowe), ze wskazaniem liczby pracowników, którym pracodawca współfinansuje lub finansuje podnoszenie kwalifikacji zawodowych	*
Zarządzanie różnorodnością		
S.6.1.	Informacja, czy u pracodawcy została wdrożona polityka antymobbingowa i polityka antydyskryminacyjna.	37
S.6.2.	Liczba zgłoszonych przypadków dyskryminacji, mobbingu, molestowania seksualnego itp.	37
S.6.3.	Liczba potwierdzonych przypadków dyskryminacji, mobbingu, molestowania seksualnego itp.	*
S.6.4.	Liczba audytów pod kątem przeciwdziałania dyskryminacji u podwykonawców.	37
Prawa człowieka		
S.7.1.	Liczba zgłoszonych przypadków łamania praw człowieka, w tym u podwykonawców.	38
S.7.2.	Liczba potwierdzonych przypadków łamania praw człowieka, w tym u podwykonawców.	*
S.7.3.	Odsetek (%) umów z kontrahentami, w których znalazła się klauzula odnosząca się do praw człowieka (w ujęciu wartościowym).	38
S.7.4.	Liczba audytów pod kątem przestrzegania praw człowieka u podwykonawców.	38
S.7.5.	Uwzględnienie praw człowieka w polityce kredytowej banków [dotyczy sektora finansowego].	*
S.7.6.	Opis zagrożeń dla praw człowieka oraz przypadków łamania praw człowieka poza łańcuchem dostaw (np. wykorzystywanie produktów lub usług świadczonych przez przedsiębiorstwo przez osoby lub podmioty w sposób zagrażający naruszeniem praw człowieka innych osób).	*
Praca dzieci i praca przymusowa		
S.8.1.	Liczba zgłoszonych przypadków pracy dzieci lub pracy przymusowej (w tym u podwykonawców).	39
S.8.2.	Liczba potwierdzonych przypadków pracy dzieci lub pracy przymusowej (w tym u podwykonawców).	*
S.8.3.	Odsetek (%) umów z kontrahentami, w których znalazła się klauzula odnosząca się do praw człowieka z uwzględnieniem zakazu pracy dzieci lub pracy przymusowej (w ujęciu wartościowym).	*
S.8.4.	Liczba audytów pod kątem poszanowania praw człowieka u podwykonawców w zakresie przeciwdziałania pracy dzieci i pracy przymusowej.	39
Spółeczności lokalne i zaangażowanie społeczne		
S.9.1.	Opis ewentualnych uciążliwości jakie może odczuwać lokalna społeczność w związku z prowadzeniem działalności operacyjnej przez spółkę, itp.	39
S.9.2.	Liczba skarg zgłoszonych przez społeczność lokalną, ich tematyka oraz działania spółki w odpowiedzi na nie.	39

S.9.3.	Opis polityki i kierunków zaangażowania społecznego spółki oraz zrealizowane działania prospołeczne, w tym te na rzecz lokalnej społeczności, w której prowadzona jest działalność.	39
S.9.4.	Całkowita kwota darowizn na cele społeczne w okresie sprawozdawczym (ze wskazaniem największych obdarowanych).	*
S.9.5.	Całkowita kwota wydatkowana na sponsoring (ze wskazaniem największych sponsorowanych partnerów).	*
S.9.6.	Całkowita liczba godzin przepracowanych przez pracowników-wolontariuszy oraz liczba wolontariuszy, w ramach programu wolontariatu (o ile taki istnieje)	*
Przeciwdziałanie korupcji		
S.10.1.	Obszary biznesowe potencjalnie narażone na zachowania korupcyjne.	41
S.10.2.	Liczba zgłoszonych przypadków zachowań noszących znamiona korupcji.	41
S.10.3.	Liczba potwierdzonych przypadków korupcji.	*
Bezpieczeństwo produktów i konsumentów		
S.11.1.	Liczba przypadków naruszenia procedur dotyczących bezpieczeństwa produktów i usług.	44
S.11.2.	Postępowania administracyjne prowadzone przeciwko spółce (np. przez UOKiK) oraz wartość finansowa kar za niezgodność z prawem i regulacjami w kwestiach związanych z bezpieczeństwem klientów.	45
Komunikacja marketingowa		
S.12.1.	Liczba przypadków niezgodności z regulacjami i dobrowolnymi kodeksami dotyczącymi komunikacji marketingowej (w tym reklamy, promocji, sponsoringu).	46
S.12.2.	Postępowania administracyjne prowadzone przeciwko spółce przez UOKiK oraz wartość finansowa kar za niezgodność z prawem i regulacjami w kwestiach związanych z rzetelnością i etyką komunikacji marketingowej.	46
Ochrona prywatności		
S.13.1.	Liczba zdarzeń dotyczących wycieku lub nieuprawnionego wykorzystania danych osobowych (klientów, pracowników).	47
S.13.2.	Postępowania administracyjne prowadzone przeciwko spółce (np. przez GIODO) oraz wartość finansowa kar za niezgodność z prawem i regulacjami w kwestiach związanych z ochroną danych osobowych.	*
Oznakowanie produktów		
S.14.1.	Liczba przypadków niezgodności związanych z niewłaściwym oznakowaniem produktu.	47
S.14.2.	Postępowania administracyjne prowadzone przeciwko spółce, np. przez UOKiK, oraz wartość finansowa kar związanych z niewłaściwym oznakowaniem produktu.	48
Pozostałe kwestie społeczne i rynkowe		
S.15.1.	Rzeczywisty okres rotacji zobowiązań.	*
S.15.2.	Rzeczywisty okres rotacji należności.	*
S.15.3.	Okres płatności zobowiązań standardowo zapisywany w umowach z dostawcami.	*
S.15.4.	Odsetek (%) zobowiązań płaconych w terminie umownym (wartościowo).	*
S.15.5.	Postępowania administracyjne prowadzone przeciwko spółce przez UOKiK oraz wartość finansowa kar związanych zachowaniami antykonkurencyjnymi i antyrynkowymi.	48

*wskaźniki nie raportowane ze względu na brak danych lub niską istotność